

SKUPINA ČEZ

Partnerem
SMSČR
je skupina ČEZ

BĚLOTÍN NA LETECKÉM SNÍMKU MARTINA NECIDA: V čele této obce s 1 857 obyvateli stojí už 35 let výrazná osobnost Eduard Kavala. Běloutín pod jeho vedením stále jen kvete. Rozhovor s nejdéle sloužícím starostou Olomouckého kraje nalistujete na str. 11 a 12.

Téma:

VOLBY DO PŘEDSEDNICTVA SMSČR

SMSČR si letos na podzim na svém 9. Republikovém shromáždění v Mladé Boleslavi zvolí nové vedení. Jak tyto volby probíhají? A proč byste i vy měli zvážit kandidaturu?

str.
4

Zprávy krajských manažerů:

CHYTRÉ ŘEŠENÍ V LEDEČKU: JAK OBEC ZVLÁDLA NAPROJEKTOVAT ČOV V ZÁPLAVOVÉ OBLASTI?

Náročné výzvě čelí starostka středočeské obce Ledečko Nikola Novotná se svým týmem při plánování nové čistírny odpadních vod (ČOV). Stavba se má totiž nacházet v záplavové zóně řeky Sázavy. Jak si s tím poradí?

str.
16

Úvaha:

RADNIČNÍ ZPRAVODAJE JSOU VIZITKOU OBCÍ. KTERÉ ALE PŘEŽIJÍ?

Tištěné časopisy jsou prý na cestě stát se luxusním zbožím a zažijí renesanci, kdy budou, podobně jako knihy před 150 lety, určené jen pro bohatší část společnosti. Úvaha o tištěných časopisech, které mají šanci přežít, se týká i radničních zpravodajů.

str.
22

Dne 21. března nečekaně zemřel kancléř Asociace krajů ČR Jan Hodovský, který byl pro Sdružení místních samospráv ČR důležitým partnerem. Jeho odchod všechny hluboce zasáhl. Vyjadřujeme upřímnou soustrast zejména jeho rodině a blízkým.

Bylo mi ctí s Honzou Hodovským pracovat!

In memoriam

„To mi jako chceš říct, že žiješ ve čtyřletých životních cyklech?“, ptal se nevěřící tím svým typicky rentgenovým způsobem, když jsme probírali naše osobní plány po jednání, kde jsme se jako vždy rozčilovali při hájení zájmů samospráv. Já těch obecních, on krajských.

„No, jasně. Vždyť ty taky. Jen já končím a začíná mi dvoják, Sněmovna i předsednictvo, a ty zase začínáš. Není v tom rozdíl, ty máš nové pupíky a musíte si na sebe zvyknout a já zatím nevím, pro koho a s kým budu na podzim dělat. Jestli vůbec“, odpověděla jsem zamyšleně.

Tak to totiž opravdu je. Když děláte naši práci, každé čtyři roky dostanete nové partáky a nic není jisté. Poznáváte se, učíte se spolupracovat, máte výkyvy, a když už si myslíte, že jste se sladili, přijdou nové volby. Proto je pro nás „odborné“ a „výkonné“ tak důležité mít dobré vztahy s jinými „odbornými“ a „výkonnými“. Jsou našimi trvalými společníci, nebo nepřáteli. Záleží na tom, co spolu zažijete. A s Honzou jsme toho zažili opravdu dost.

V každé organizaci, která mění své představitele na základě volebních cyklů, je důležité, kdo bude její tvář. Ať už se jedná o spolek, ministerstvo, asociaci nebo komoru. Minimálně navenek. Je to kapitán, který společně s dalšími podkapitány určuje směr, kudy loď pluje. Je vidět na kapitánském můstku, s naleštěnými knoflíky, v zářivé bílé uniformě. To, jak je jeho loď zdatná a co všechno snese, a to v dobrém i zlém, ovšem značně ovlivňuje jeho výkonná a odborná složka. Ti, kdo konají, a ti, kdo radí a vědí. Když výkonná složka něco i ví a odborná je schopná i konat, přežije organizace i kapitána, který má tendence posílat loď na mělčinu nebo do nepřátelského území. Dovolím si tvrdit, že kromě vnitřního rozvratu přežije vše.

Díky lidem, jako byl Honza Hodovský, ředitel Asociace krajů ČR, byla jeho loď silná a věděla, kam má plout. Byla výkonná i vědomá. Díky spojení s dalšími lodivody z jiných organizací byla ještě sil-

nější a hlavně informovanější, což byl obrovský benefit pro členy jak Asociace, tak Sdružení.

Bude mi neuvěřitelně chybět. Pracovně i lidsky. Po pracovní stránce bych si moc přála, aby měla Asociace štěstí a našla do svých řad dalšího výkonného, který nejen koná, ale i ví a přemýšlí. Ráda bych zase měla spojení na jednáních, která díky tomu budou probíhat na vysoké profesionální úrovni. Bohužel to v naší branži už není tak časté.

Po stránce osobní se snažím vyrovnat se ztrátou člověka, kterého jsem považovala za víc než jen „známého“. Nejraději bych mu „po našem vzkázala“, co si o jeho odchodu myslím, ale do SMSky vulgaritu nepatří a já mu to stejně už mnohokrát v duchu řekla. Bavili jsme se o plánech na toto zří a na příští jaro. Některé se už neuskuteční. Bylo mi ctí s Honzou Hodovským pracovat!

S láskou

Jindra Tužilová (alias Bohyně)
vedoucí legislativní analytička SMS ČR

Pozn.: Lodivod je námořník, který vede loď skrz nebezpečné vody nebo oblasti s hustým provozem, například přístavy či ústí řek. Kromě Panamského průplavu má lodivod jen poradní funkci, lodi dále velí velitel lodi (kapitán).

EDITORIAL

Milí čtenáři,

já vím, že toho máte ke čtení mnoho a možná i dubnovou SMSku jen tak v rychlosti proletíte. Ale jestli vás můžu na chvíli zastavit, ráda bych vás pozvala k přečtení rozhovoru s nejdéle sloužícím starostou v Olomouckém kraji Eduardem Kavalou. Mám pro to i osobní důvody.

Potkala jsem ho zrovna nedávno při procházce olomouckými Smetanovými sadami. Viděla jsem ho z mostu, jak nakládá se svým kolegou věci do auta u pavilonu A, kde se zrovna konaly Dny malých obcí. Musela jsem ho jít pozdravit. Vždyť jsme spolu vedli tolik rozhovorů v dobách, kdy byl předsedou Spolku pro obnovu venkova ČR, pro který jsem nějaký ten pátek taky dělala zpravodaj. Potkávali jsme se pravidelně u příležitosti vyhlášení vítězů Vesnice roku, na Zemi živitelce, při pravidelných schůzích spolku v Senátu, u něj na radnici... Nikdy nechyběl u důležitých událostí, které se týkaly samospráv. Připomněla jsem mu, že potřebujeme jeho fotku do SMSky k tomu rozhovoru. A ať pošle i fotku, kdy jako 29letý začínal. V tom rozhovoru

popisuje, jak tehdy 14 dní bloumal po lese a rozhodoval se, zda do toho jít. A jak nakonec kývl do prvních komunálních voleb v listopadu 1990 a po 35 letech starostování už nazývá tuto práci řemeslem. Uvědomila jsem si, že je to jeden z těch, kdo může za to, že se ze mě stal srdcař. A až po dokončení rozhovoru mi došlo, že jsme se ho zapomněli zeptat na jeho zpívání. On totiž zpívá opravdu nádherně. A to mě třeba baví mnohem víc než fotbal, který tady v poslední době nejdéle sloužící starostové při otázce na oblíbenou aktivitu zmiňují.

Tak a teď doufám, že jsem vás tímto nalákala ke čtení SMSky. Věřím, že si ji nakonec přečtete celou!

Marie Macháčová
šéfredaktorka

Vážení členové a přátelé**Sdružení místních samospráv ČR,**

měsíc únor byl pro naše sdružení obdobím intenzivní práce na několika zásadních tématech, která se přímo dotýkají obcí a jejich obyvatel.

Zvýšení limitů pro veřejné zakázky malého rozsahu ušetří obcím čas i administrativu

Díky mému pozměňovacímu návrhu se podařilo zvýšit limity pro veřejné zakázky malého rozsahu (VZMR) na 3 miliony korun u služeb a 9 milionů korun u stavebních prací. Toto zvýšení přináší našim samosprávám výraznou úlevu, protože ušetří při zadávacím řízení desítky mandayů ročně. Kumulovaná inflace od posledního zvýšení limitů v roce 2014 narostla o více než 40 %, a proto považujeme tento krok za nezbytný. Transparentnost zadávacích řízení zůstává samozřejmě zachována, což je pro nás klíčové.

**Inovace a chytrá řešení venkova:
Další ročník soutěže OBEC 2030**

Platforma OBEC 2030 spolu se Sdružením místních samospráv ČR vyhlásila již pátý ročník soutěže zaměřené na udržitelný rozvoj, energetiku a koncept smart village. Registrace je bezplatná a umožňuje obcím prezentovat svá chytrá řešení bez ohledu na jejich velikost nebo rozpočet. Soutěž oceňuje nápaditost, přínos místní komunitě a přihlíží k reálným potřebám obcí. Věříme, že i letos se zapojí mnoho obcí, které se inspirují navzájem a obohatí naši unikátní Mapu dobré praxe.

**Sporné změny ve školním stravování:
SMS ČR hájí zájmy obcí a škol**

Novela vyhlášky o školním stravování přináší řadu nejasností a potenciálních problémů. Například možnost donést si vlastní jídlo do jídelny podle našeho názoru může prohloubit sociální rozdíly mezi dětmi, způsobit administrativní i finanční komplikace a přinést nejasnosti ohledně odpovědnosti za zdravotní rizika. Společně se

školskými odbory proto usilujeme o posun účinnosti této novely až na září 2026, aby bylo možné pečlivě připravit její implementaci a předejít negativním dopadům na obce, školy i děti.

Ústavní soud ochránil práva samospráv

Ústavní soud zrušil ustanovení zákona o odpadech, které mělo zpětnou účinnost a zasahovalo do vlastnických práv obcí. Jednoznačně potvrdil, že stát nemůže svévolně narušovat práva územně samosprávných celků. Tento verdikt představuje důležitý precedent a věříme, že povede k většímu respektu ze strany státních institucí k ústavně chráněným právům obcí.

Ceny pro vítěze Vesnice roku a uznání živému venkovu

Prezident Petr Pavel přivítal starosty vítězných obcí soutěže Vesnice roku na Pražském hradě. I letos jsme hrdým partnerem této soutěže a udělujeme Cenu naděje pro živý venkov. Těší nás, že díky jednotlivcům a spolkům na venkově žije kultura a společenský život, a rádi toto úsilí podpoříme.

**Spolupráce se Zlínským krajem
a aktuální témata samospráv**

Setkání s předsedou Asociace krajů a hejtmánem Zlínského kraje Radimem Holíšem mělo nadregionální charakter. Diskutovali jsme o tématech, která nás všechny trápí: krizový zákon, společenství obcí či převod financování nepedagogických pracovníků.

Děkujeme vám za vaši podporu, aktivní přístup a úsilí při hájení zájmů našich obcí a místních komunit. Vaše spolupráce je důležitým pilířem naší práce a motivuje nás pokračovat ve zlepšování podmínek pro život v našich obcích a městech.

S úctou a přáním všeho dobrého

Eliška Olšáková
předsedkyně
Sdružení místních samospráv ČR

V červnu si nenechte ujít další ročník veletrhu Urbis. Zástupci samospráv mají vstup zdarma

Především pro zástupce samospráv je určen veletrh Urbis, který se na brněnském výstavišti koná od úterý 10. do čtvrtka 12. června. Akce se zabývá rozvojem problematiky smart cities a implementací inovací do praxe. Přípravuje se ve spolupráci se čtyřmi ministerstvy a asi desítkou dalších institucí, mezi nimiž nechybí ani Sdružení místních samospráv ČR.

Součástí veletrhu jsou mimo jiné panelové diskuze, přednášky, prezentace domácích i zahraničních projektů, sdílení dobré praxe a networking.

**Zástupci samospráv mají na
URBIS The Smart Cities Meetup vstup zdarma**

Pokud jste zástupce samosprávy, zaměstnanec samosprávou řízené nebo vlastněné organizace, stačí odeslat e-mail na adresu urbis@bv.cz a do textu uvést:

- Město, obec, kraj nebo organizaci
- Jméno a příjmení
- Funkce v samosprávě nebo pozice v organizaci

Po obdržení těchto údajů vám organizátoři zašlou kód, který uvedete při registraci na webu, a získáte bezplatnou vstupenku.

Pozornost URBISu se letos zaměří na tři hlavní témata. Prvním je efektivní veřejná správa, druhým energie a klima a třetím mobilita budoucnosti. Všechna tři se promítnou jak v konferenčním programu, tak i ve výstavní části.

red

SMS ČR si na svém

9. Republikovém shromáždění v Mladé Boleslavi zvolí nové vedení. Jak volby probíhají?

Téma

Letošní rok je volební. Volíme do Poslanecké sněmovny, ale i do předsednictva SMS ČR. Zatímco o volbách do Sněmovny víme asi všichni, o podmínkách a také způsobech volby do předsednictva toho běžný smrtelník moc neví. Pojdme si tedy některá pravidla připomenout.

1. Volba bude probíhat na Republikovém shromáždění, které se uskuteční v listopadu v Mladé Boleslavi.
2. Volba je to tajná a dvoukolová.
3. Pokud chcete kandidovat, nemusíte o tom do Republikového shromáždění nikoho uvědomovat, ani se nikde nahlašovat. Nominace probíhá až po registraci na shromáždění.
4. Kandidáty do funkcí mohou navrhnout za registrovaní účastníci (tzv. delegáti) shromáždění – tedy lze nominovat i sebe (po řádné registraci) nebo kolegu.
5. Před prvním kolem voleb mají kandidáti stejný čas na prezentaci, takže je dobré si připravit proslov, proč zrovna vás by měli delegáti členských obcí volit.
6. Záleží na každém kandidátovi, zda bude investovat čas a energii do „volební kampaně“, neboť toto není nikterak upraveno, a je

na kreativitu každého člena, jak svou kandidaturu pojme a kdy s kampaní začne.

7. Pokud neuvažujete o kandidatuře a už nyní víte, že se nebudete moci shromáždění účastnit, dejte svou plnou moc kolegovi ze stejného kraje. Nově je možné mít pouze 10 plných mocí, a to od členů ze stejného kraje.
8. O tom, co práce v předsednictvu obnáší, se nejlépe dozvíte od současných členů, nebojte se zeptat!

(Veškeré informace o volbách nejen do předsednictva najdete v Jednacím a volebním řádu SMS ČR, který lze stáhnout z rejstříku.)

Jindra Tužilová
vedoucí legislativních
analytiků SMS ČR

Proč byste i vy měli zvážit kandidaturu do předsednictva SMS ČR?

Kandidujte, abyste mohli v tom dobrém smyslu slova obohacovat – sebe i jiné

Jako členka předsednictva SMS ČR mám „odslouženo“ hned několik období – a pokud bych měla pojmenovat jeden důvod, pro který byste měli kandidaturu také zvážit, bylo by to obohacení. Rozhodně přitom není řeč o penězích, protože je to funkce čestná, ale o tom, že s ostatními členy, kteří pocházejí z různých regionů, mají rozličné zázemí, osobní a profesní příběh a v neposlední řadě politické přesvědčení sdílíte své názory, nápady a připomínky, vedete rozsáhlé a zajímavé diskuze o problémech veřejné správy, jednoduše se navzájem obohacujete. Všichni přitom sdílí jeden cíl – přispět k rozvoji samosprávy a venkova, zohlednit své zkušenosti z výkonu veřejné správy v pomyslné první linii, být důstojným partnerem centrálním orgánům. To vše v přátelské atmosféře, na nepolitickém základě. Proto si trůfám říci: kandidujte, abyste mohli v tom dobrém smyslu slova obohacovat – sebe i jiné.

Věra Kovářová,
členka
předsednictva

Stávající předsednictvo SMS ČR v den svého zvolení 4. listopadu 2021 na Republikovém shromáždění v Ostravě.

Členství v předsednictvu je pro všechny odvážné, kteří obětují svůj čas řešení problémů všeho druhu

Těm, kteří uvažují o kandidatuře do Předsednictva SMS ČR bych ráda předně poděkovala, že zvažují pro sdružení pracovat a věnovat jeho chodu čas a energii. Odměnou jim však bude účast na jednáních, kterých by se běžně neúčastnili, spolupráce s ostatními členy, a především dalšími odvážnými, kteří se rozhodli obětovat na čtyři roky volný čas a hlavně večery, aby společně v předsednictvu řešili problémy všeho druhu. Během uplynulých čtyř let jsme se zabývali otázkami širokého záběru – od energetické krize, pomoci uprchlíkům, obcím, které zasáhly povodně. Uhájili jsme stavební úřady, nastavili odměňování představitelů samospráv nebo se např. zasadili za zvýšení odměny v obcích od 600 do 3 001 obyvatel. Byly to velké výzvy, ale také krásné chvíle. Hostili jsme prezidenta na konferenci, jednali s ním na Hradě, měli tu čest zahajovat nejednu konferenci a setkání. To vše s kolegy z území i z kanceláře SMS ČR. A to je jen malá ukázka toho, co na budoucí členy předsednictva čeká. Těším se na další spolupráci a úspěšné pokračování Sdružení místních samospráv ČR.

Eliška Olšáková,
předsedkyně
SMS ČR

V předsednictvu můžete poznat skvělé kolegy, jako se to stalo i mně

Proč kandidovat do předsednictva? Třeba proto, že můžete poznat skvělé kolegy, jako se to stalo mně v naší Pracovní skupině pro služby na venkově. Je mi velkou ctí, že této partě mohu předsedat, i když u nás předsedá vlastně každý. Zaznívá zde spousta nápadů, originálních řešení a okamžitých reakcí. Pravidelnou součástí našich jednání se staly výjezdní zasedání do regionů s představováním úspěšných projektů. To všechno by nešlo bez vynikající legislativní podpory Adély Palíškové, která je neodmyslitelnou součástí našeho týmu. Takže určitě pojďte do toho.

Tomáš Dubský,
místopředseda
SMS ČR

Střípky z právní poradny

Pálení trávy a listí je od března konec. Novinka nejen pro naše zahrady

V pravidelné rubrice přinášíme otázky a odpovědi z právní poradny, kterou provozuje pro členské obce legislativní oddělení Sdružení místních samospráv ČR. Vybíráme pro vás záměrně ta témata, která se samospráv týkají obecně.

Z ustanovení lze dovodit, že je napříště zakázáno pálení trávy, listí a další biomasy na otevřeném ohni za účelem jejich likvidace, neboť v otevřeném ohništi je možné spalovat výlučně „suché rostlinné materiály, které nejsou znečištěné nebo jinak kontaminované cizorodými chemickými látkami“. Jako příklad lze uvést pálení suchého dřeva při táboráku.

Od 1. března 2025 vstoupila v platnost novela zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, která měla za cíl narovnat jistý nesoulad se zákonem č. 541/2020 Sb., o odpadech.

Napříště je tedy zakázáno pálení zahradního odpadu s tím, že při porušení tohoto zákazu hrozí pokuta.

Dle § 16 odst. 5 může obec prostřednictvím obecně závazné vyhlášky stanovit podmínky pro výše uvedené spalování, při kterém nedochází k nakládání s odpady ve smyslu zákona o odpadech.

Podrobnější informace najdete také zde. ►

Došlo skutečně jen k narovnání zákonů, navíc ubyde obtěžování kouřem a zápachem

Jsem si vědomi, že některým z vás to může připadat jako nesmyslná změna (ačkoliv zde došlo skutečně jen k narovnání zákonů), nicméně na to lze pohlížet také z druhé strany – ubyde obtěžování kouřem a zápachem z pálení.

Zároveň je také potřeba si uvědomit, že od letošního roku máme plnit procenta třídění a bioodpady jsou jejich významnou složkou. Jejich určitá část, která v minulosti byla bez dalšího spalena, dnes skončí v příslušných ná-

dobách, a tedy i v naší odpadové evidenci.

S ohledem na skutečnost, že SMS ČR není tím, kdo může vykládat zákon, a vzhledem k tomu, že novela stanovila pro obce zmocnění k vydání OZV, lze očekávat, že metodický výklad bude připraven ze strany Ministerstva vnitra (pravděpodobně ve spolupráci s MŽP). Jakmile se tak stane, bude SMS ČR všechny členy o této skutečnosti informovat.

Barbora Fürstová
legislativní analytička
SMS ČR

Zásilkovna nabízí efektivní řešení, jak zajistit dostupnost služeb v každé obci

Zejména nízká vytiženost některých výdejních boxů (tzv. Z-BOXů) ve vzdálených a menších obcích přiměla začátkem letošního roku společnost Zásilkovna k úpravě sítě na základě poptávky zákazníků. Obcím do 1 000 obyvatel nabízí nyní řešení, jak dostupnost služby pro občany zachovat i nadále.

Zásilkovna se dlouhodobě zaměřuje na doručování zásilek rychle, včas a hlavně spolehlivě. Aby zajistila efektivní fungování doručovací sítě, musí být hustota a vytiženost poboček nejen ekonomicky výhodná, ale také trvale udržitelná. Obsluha některých výdejních boxů (Z-BOXů) ve vzdálených a menších obcích je však v současnosti náročná. Spolupráce se samosprávami má zajistit, že služby Zásilkovny zůstanou dostupné pro co nejvíce obyvatel.

Prioritou je nalézt řešení v menších obcích

V minulosti se Zásilkovna zaměřila na vybudování široké a dostupné doručovací infrastruktury po celé zemi. Postupně se však ukázalo, že v menších obcích je zájem o služby Zásilkovny nižší – nejen v absolutních číslech, ale i v přepočtu na osobu. Z toho důvodu Zásilkovna v tomto roce svou doručovací síť upravuje potřebám zákazníků.

Při úpravě sítě Zásilkovna rozhoduje pouze na základě objektivních kritérií, především vytiženosti Z-BOXů. Cílem je nalézt pro obce pod 1 000 obyvatel férové řešení, které zajistí dostupnost služeb i nadále.

Možnost zachování méně vytižených Z-BOXů

Obcím, kde je vytiženost Z-BOXu dlouhodobě nízká, nabízí Zásilkovna zachování boxu za měsíční poplatek 4 000 Kč bez DPH. Díky finanční podpoře obce se výdejní box stane ekonomicky

udržitelný. Pokud vytiženost boxu vzroste, může být v budoucnu ponechán bez poplatku.

Pakliže obec nemá možnost nebo zájem se na spolufinancování podílet, Zásilkovna Z-BOX uzavře. Zároveň ale posílí kapacity v nejbližší spádové obci, aby měli obyvatelé Zásilkovnu i nadále na dosah.

Posílení kapacit Z-BOXů v aktivních lokalitách

V oblastech s vyšší vytižeností chce Zásilkovna naopak rozšiřovat kapacity. Pokud se ukáže, že současná velikost Z-BOXu omezuje jeho využití, bude možné jej rozšířit, aby zvládl větší objem zásilek. Tento krok bude podléhat monitoringu po dobu šesti měsíců, aby bylo možné posoudit efektivitu rozšíření a případně další úpravy.

Na podporu užívání Z-BOXů Zásilkovna pro obce připravila sadu marketingových materiálů, které jsou k dispozici zde: bit.ly/zbox-materialy.

Obec může tyto materiály publikovat například v radničních zpravodajích a vysvětlit tak občanům výhody doručovacích boxů.

Otevřený dialog a dlouhodobá spolupráce s obcemi

Zásilkovna hodlá i nadále otevřeně diskutovat o možných způsobech spolupráce se samosprávami tak, aby její síť byla přístupná co největšímu počtu lidí. Společně s obcemi hledá cesty, jak zaručit, že její služby zůstanou dostupné i v oblastech, kde je provoz boxů ekonomicky náročný.

KONTAKT:

Zásilkovna

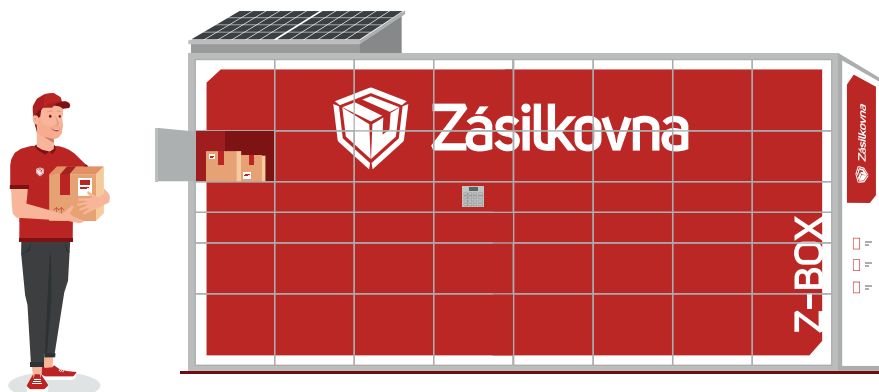
zbox@packeta.com

Bude Z-BOX v naší obci i nadále?

Každá zásilka se počítá a pomůže nám ho zachovat

Našemu Z-BOXu hrozilo zrušení, ale se Zásilkovnou jsme se dohodli, že Z-BOX v obci **prozatím zůstane**. Aby tahle skvělá služba mohla v naší obci fungovat dlouhodobě, **je potřeba Z-BOX aktivně využívat**.

Proč je skvělé mít v obci Z-BOX?

Méně cest do města: Z-BOX máte kousek od domova a pro zásilky nemusíte nikam jezdit, šetříte tak čas i pohonné hmoty.

Ze Z-BOXu můžete **zásilky také odesílat**, jednoduše a bez tisknutí štítků. Stačí k tomu mobilní aplikace Zásilkovna.

35 000 e-shopů na jednom místě: Možnost doručení se Zásilkovou najdete ve většině českých e-shopů.

Rychlá doprava: Zásilka je u vás už druhý den od podání odesílatelem.

Žádná otevírací doba ani fronty: Vyzvedávání i odesílání zásilek nonstop 24/7, včetně víkendů a svátků.

Z-BOX je pro každého: Vyzvednutí zásilky je hračka, stačí naťukat kód nebo využít naši mobilní aplikaci.

Co dělat pro to, aby Z-BOX v obci zůstal?

Při nákupu na oblíbeném e-shopu si pro doručení vybírejte náš Z-BOX.

Sdílejte informaci se sousedy a místními podnikateli, aby se Z-BOX využíval co nejvíc.

Zásilky si vyzvedávejte co nejdříve, uvolní se tak kapacita a Z-BOX bude dostupnější.

Biopotraviny ve veřejném stravování v roce 2025: Přítěž nebo změna k lepšímu?

Rozhovor

Během letošního roku vstoupí v platnost nová povinnost, která zavede minimální podíl biopotravin ve veřejném stravování. Ty se nově objeví v jídelnách veřejných institucí, jako jsou například nemocnice, úřady, menzy či domovy seniorů. U škol je tento podíl stanoven na 2 % z hmotnosti porce. Jak se změna dotkne samospráv a co by o tom měli starostové vědět, vysvětluje Kateřina Urbánková ze Svazu ekologických zemědělců PRO-BIO.

Jak je na tom dnes Česká republika v produkci biopotravin v Evropě? A v čem už jsme soběstační?

Jsem ráda, že stále patříme mezi leadry v rámci EU z hlediska ekologického zemědělství, co se týče plochy. To totiž znamená, že máme dostatečný potenciál pro produkci biopotravin v rámci ČR. Existuje takové slovní spojení, které rádi používají moji rakouští kolegové BIO + REGIONAL = IDEAL. To je heslo, kterým bychom se měli řídit i v ČR. Nakupovat biopotraviny má obrovský smysl, ale ještě větší smysl má, pokud budeme nakupovat ty lokální. Podpoříme tím totiž kvalitu vody, půdy, biodiverzitu, péči o krajinu i zvířata tady u nás v této nádherné zemi. A právě třeba v produkci bio obilovin, hovězího masa a bio mléka jsme plně soběstační.

Nová povinnost zařadit biopotraviny do veřejného stravování vyplývá z akčního plánu rozvoje ekologického zemědělství, který vypracovalo Ministerstvo zemědělství a schválila vláda. Jak jsme na tom ve srovnání s jinými státy?

Konečně začínáme! O nějakém procentu biopotravin se v ČR bavíme více než 10 let a řada států EU je má v praxi zavedené desítky let. Mezitím se v řadě případů dostali i na 90% podíl biopotravin ve veřejném stravování – tedy ve školách, školkách, nemocnicích, menzách apod. My máme stále o! Ale alespoň už začínáme...

Jak tedy nové nařízení vnímáte? Bude přítěží nebo příležitostí ke změně k lepšímu?

Zařazení zejména lokálních biopotravin do veřejného stravování má obrovský smysl. Pro sedláky to znamená stabilitu trhu a pro zřizovatele podporu lokální ekonomiky, lepší krajinu bez pesticidů a průmyslových hnojiv v bezprostředním okolí, kde žijí. Lepší animal welfare, strukturu krajiny, čistou vodu atd. To jsme opět u těch pozitivních externalit ekologického zemědělství. A těch je neuvěřitelné množství. Zajímavé je, že například v Dánsku, když soustředíte dodavatele potravin do škol, mají to už rovnou navázané na výukové programy pro děti, což je skvělé. Třeba se tam někdy také dostaneme. Zařazení biopotravin do veřejného stravování má totiž také pozitivní výchovný a edukativní efekt. Dospělí strávníci poznají, že guláš z bio masa je skvělý, a děti učíme právě o tom, jak by zemědělství mělo vypadat a jak v řadě případů vypadá a proč preferovat právě biopotraviny. Myslím, že toto jsme v tuzemském vzdělávacím systému až doposud velmi zanedbávali a je to obrovská škoda.

A zvládneme to?

Zvládneme to určitě. Jak už jsem říkala, mléka, hovězího masa a obilovin s certifikací bio máme dostatek. A pevně věřím a doufám, že to tak i vzhledem k hrozbě nákazy slintavkou a kulhavkou (SLAK) zůstane. Přesně to jsou komodity, se kterými bychom měli začít. Navíc

V rozhovoru se dočtete:

- V produkci jakých biopotravin už jsme v ČR plně soběstační?
- Jak bude proces zavedení biopotravin do veřejného stravování probíhat?
- Jak jsou na změnu připraveni bio zemědělci a jak instituce, kterých se týká?
- Jak to bude s cenami obědů ve veřejných stravovnách?
- A proč si Kateřina Urbánková myslí, že samospráva a biozemědělci mohou dobře spolupracovat na podpoře udržitelného zemědělství a lokální ekonomiky?

jsou cenově velmi srovnatelné s konvenčními produkty. Takže já to vnímám jako krok správným směrem. I proto se tomu snažíme maximálně pomoci a rádi nabídneme školení, semináře, informace přímo pro zřizovatele, vedoucí jídelen apod., aby věděli, co je vlastně BIO a kde ho sehnat tak, aby to mělo co největší přínos právě pro naše prostředí a okolí. Více informací najdete třeba na našem webu <https://pro-bio.cz/projekty/biopotraviny-ve-verejnem-stravovani/> anebo se nám mohou ozvat napřímo a zkusíme něco vymyslet.

Jak bude celý proces probíhat?

Minimální podíl 5 % biopotravin z hodnoty zakázky ve veřejném stravování je stanoven pro tzv. veřejné zadavatele, tedy všechny, kdo „soutěží“ dodavatele – například nemocnice, domovy seniorů, menzy apod. Skvělé metodické materiály má MMR na svých stránkách [Novela zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek](#) | OVZ, kde je možné najít rovnou návrhy textací do veřejných zakázek.

Jak to bude v případě školských zařízení?

U školských zařízení, která se z hlediska stravovacích služeb řídí odlišnou legislativou, by měl být od září tento podíl stanoven na úrovni 2 % z hmotnosti porce. Biopotraviny jsou opatřeny certifikáty na ekologickou produkci a ke všem biopotravinám je dodavatel musí být

Zvládneme to určitě. Mléka, hovězího masa a obilovin s certifikací bio máme dostatek. A pevně věřím a doufám, že to tak i vzhledem k hrozbě nákazy slintavkou a kulhavkou zůstane. Přesně to jsou komodity, se kterými bychom měli začít.

schopen doložit. Myslím, že to bude poměrně jednoduché a řada jídeln již nyní bio dobrovolně zařazuje.

Jsou ekologičtí zemědělci připraveni na tuto změnu?

Už je na to nějakou chvíli připravujeme a spousta z nich je už dokonce do veřejného stravování přímo zapojena. Ale samozřejmě mléko, hovězí maso a obiloviny, to není jen o zemědělcích, ale i o potravinářích a logistice. A na tom se musí průběžně pracovat. Není to proces z 0 na 100. I proto je tam nyní stanoveno tak nízké procento, aby si všechny zainteresované strany mohly vše „osahat“.

Jak jsou podle vás připraveny instituce, které veřejné stravování provozují?

Postupně se s tím seznamují, některé již delší dobu biopotraviny dobrovolně zařazují, protože jim to dává smysl, jiní se to učí, někdo o tom určitě uslyší poprvé. Takže úroveň „připravenosti“ se bude hodně lišit.

Jaké reakce změna vyvolává? Máte nějaká čísla na základě nějakého průzkumu?

U strážníků máme ohlasy pozitivní, a to i na základě průzkumu, který jsme si nechávali zpracovávat v loňském roce. U zřizovatelů vnímám občas rozpaky. Chápu, že je to v našem prostředí bráno jako další povinnost a tu my Češi nemáme rádi. Ale já to vnímám současně jako příležitost pro krok správným směrem. V našem prostředí také rezonuje problém ceny.

Na to jsem se chtěla zeptat. Jak to bude s cenami obědů ve veřejných stravovnách? Půjdou nahoru? A budou lidé ochotni si za takovou stravu připlatit?

Obecně platí, že biopotraviny jsou vnímány jako dražší, a panuje tedy obava, že stoupnou

Samosprávy kolikrát ani nevědí, jaké ekologické zemědělce ve svém okolí mají a jak vlastně na těchto farmách hospodaří. A když jim to pak ukážeme, propojíme je, tak to začíná fungovat úplně jinak.

ceny jídel. Nicméně cena základních komodit v BIO kvalitě (opět mléčné výrobky, hovězí maso či obiloviny) se od těch konvenčních liší jen minimálně a výslednou cenu pokrmu to při jejich zařazení v úrovni 5 či snad do budoucna 10 % neovlivní téměř vůbec. A ano, pokud bych chtěla zařadit například výhradně bio kuřata, kterých je v ČR nedostatek a jejichž cena je prostě mnohem vyšší než cena konvenčních kuřat, tak se to výsledné ceny dotknout může. Ale k tomu bych ráda podotkla, že ta cena bio kuřat je opravdu ta správná. Bio kuřata rostou ve většině případů déle než 80 dní, mají kromě bio krmiva samozřejmě přístup ven, na slunce, možnost hrabat, popelit se, mají i dle legislativy ekologického zemědělství požadavek na mnohem větší prostor z hlediska m². Oproti tomu „konvenční kuře“ je dnes často opravdu „průmyslový produkt“, který vyrostle do 30 dní, což asi všichni, kdo jsme z vesnice, chápeme, že je něco v nepořádku. Když porovnáte náklady na krmení a péči 30 a 80 dní, je to jednoduchá matematika a vyjde vám logicky cena bio kuřete. Ale ve struktuře masa se vám to pochoitelně vrátí.

Oslovujeme nyní zejména samosprávy. Jak se jich změna dotkne?

Je to výzva. Ale zvládnutelná. Nechci, aby měli starostové pocit, že jsou v tom sami. Rádi jim s tím ve Svazu PRO-BIO pomůžeme. Ekologické zemědělství má mnoho co nabídnout. Ani

„Sdružení místních samospráv ČR nabízíme semináře na ekologických farmách. Máme úžasný projekt financovaný ze SFŽP s patřičným názvem VŠECHNO SOUVISÍ SE VŠÍM A EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ NABÍZÍ ODPOVĚDI, na kterém chceme právě veřejnou správu a místní ekologické zemědělce propojovat,“ říká Kateřina Urbánková ze Svazu ekologických zemědělců PRO-BIO.

samosprávy, když se s nimi setkáváme, často nevědí, jaké ekologické zemědělce ve svém okolí mají a jak vlastně na těchto farmách hospodaří. A když jim to pak ukážeme, propojíme je, tak to začíná fungovat úplně jinak.

Aby se zamezilo unáhleným závěrům, případně panice, bude jistě důležitá osvěta/informovanost. Připravuje v tomto směru Svaz ekologických zemědělců PRO-BIO nějaké vzdělávání?

Ano. Sdružení místních samospráv ČR nabízíme semináře na ekologických farmách. Máme úžasný projekt financovaný ze SFŽP s patřič-

SMS ČR nepovažuje návrh za zdařilý

Reakce SMS ČR

SMS ČR, jehož jedním z cílů je regionální rozvoj a podpora venkovských oblastí, rozhodně podporuje provázání lokálních producentů zemědělských výrobků s dalšími aktéry v území, kteří zajišťují stravovací služby. Takových vzájemných spoluprací, kdy se odbytištěm místního zemědělce stávají provozovatelé stravovacích služeb, typicky školní jídelny, známe již velmi mnoho po celém území republiky a stále vznikají další, přirozeně.

Jak je uvedeno v rozhovoru, v tuto chvíli neplatí povinnost využít ve spotřebním koší určitý podíl odebraných biopotravin. To mění novela tzv. stravovací vyhlášky (vyhláška č. 107/2005 Sb., o školním stravování), která zavádí do spotřebního koše povinnost spotřeby stanoveného podílu biopotravin pro provozovatele stravovacích služeb, který má zapsaných více než 180 strážníků. S nabytím účinnosti novely má tento podíl biopotravin u definovaných provozovatelů dosáhnout 2 % hrubé hmotnosti potravin v průměrné měsíční spotřebě, od září 2028 má podíl vzrůst na 5 %. (Pozn.: MŠMT plánovalo nabytí

účinnosti novely od září 2025, nyní je reálnější termín až leden 2026.)

SMS ČR návrh v meziresortním připomínkovém řízení odmítlo

Uvedený návrh na povinný podíl biopotravin nepovažuje SMS ČR za zdařilý a v meziresortním připomínkovém řízení jej odmítlo. Důvodová zpráva ani RIA totiž neobsahovaly vyhodnocení finančních dopadů na provozovatele stravovacích služeb (stále obecně platí, že potraviny z ekologického zemědělství jsou cenově nákladnější), stejně tak se MŠMT nijak

nezabývalo lokální dostupností biopotravin. V některých místech proto mohou výrazněji stoupnout transakční náklady na dovoz. V té souvislosti rovněž hrozí zvýšení konečných cen obědů. Tyto negativní dopady by pak nesli buď strážníci sami, potažmo zákonní zástupci dětí a žáků ve školních jídelnách, nebo provozovatelé stravovacích služeb ve snaze cenu obědů nezvyšovat. Ani tímto problémem se MŠMT ve svém návrhu nezabývalo, proto jsme nemohli udělat nic jiného než návrh odmítnout. SMS ČR se domnívá, že o návrhu je nutné ještě diskutovat.

Lenka Matějová
legislativní analytička SMS ČR

ným názvem „VŠECHNO SOUVISÍ SE VŠÍM A EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ NABÍZÍ ODPOVĚDI“, na kterém chceme právě veřejnou správu a místní ekologické zemědělce propojovat, ukázat souvislosti mezi ekologickým způsobem hospodaření, kvalitou půdy, biodiverzitou, místním mikroklimatem, klimatickou změnou, erozí, ale i legislativou atd. Osobně mám často pocit, že ekologické zemědělství opravdu nabízí odpovědi na většinu našich problémů. Jedná se totiž o komplexní přístup k hospodaření, který nevytrhává jednotlivosti.

Doufám, že na podzim se nám v několika regionech ČR podaří uvést tyto semináře „v život“.

Jak si mohou vzájemně vypomoci samosprávy s biozemědělci?

Samosprávy a biozemědělci mohou velmi dobře spolupracovat na podpoře udržitelného zemědělství a lokální ekonomiky. Samosprávy mohou mimo jiné nabídnout biozemědělci pronájem obecní půdy, podpořit je při zřizování různých odbytových kanálů (třeba automat s bioprodukcí na zastávkách, u místního ob-

chodu, odbyt bio bedýnek apod.) nebo zavést třeba odběr jejich produktů do školních jídelen a veřejných institucí. Na oplátku ekologičtí zemědělci přispívají k péči o krajinu, například údržbou luk a pastvin, výsadbou remízků, stromořadí, budováním tůní, mokřadů apod. Společnými projekty, jako jsou například vzdělávací programy pro děti, lze navíc posílit povědomí o výhodách ekologického hospodaření a zlepšit tak kvalitu života v obci.

**Děkuji za rozhovor
Marie Macháčová**

Olešnice: Mateřská škola má podobu efektivní a ekologické dřevostavby

Projektová kancelář Jihlava

Během pouhých pěti měsíců dokázala jihočeská obec Olešnice zrealizovat projekt, který zahrnoval demolici staré nevyhovující budovy mateřské školy a výstavbu nové moderní dřevostavby na tom stejném místě. Ale to není všechno. Kvůli poptávce po umístění dalších dětí ji o pár let později ještě rozšířila o přístavbu. Počin je ukázkou toho, jak efektivně lze využít dřevěné konstrukce ve veřejném sektoru, a Olešnici postavil do role inspirativní obce.

Rychlost a efektivita dřevostavby

Klíčovým prvkem úspěchu byla panelová (sendvičová) konstrukce. Hotové panely byly dopraveny na místo stavby a zde smontovány, což výrazně urychlilo celý proces výstavby. Celková doba realizace, včetně demolice původní budovy a úprav okolního terénu, trvala pouhých pět měsíců. Děti z mateřské školy se tak mohly po prázdninách v roce 2017 zabydlet v nové moderní budově. „Byl to pro děti hezký zážitek. Od března do července koukaly ze staré budovy, jak se jim staví nová školka. Po prázdninách přišly, stará budova už nestála a nová byla hotová,“ vzpomínal starosta Rudolf Mareš.

Rozšíření kapacity a dlouhodobá udržitelnost

Původně měla školka kapacitu pro 42 dětí a užitnou plochu 357 m². V roce 2023 se ale obec rozhodla rozšířit ji přístavbou, aby uspokojila rostoucí poptávku po umístění dětí. Přístavbu opět realizovala formou dřevostavby, což potvrzuje dlouhodobou udržitelnost a osvědčenost tohoto stavebního postupu v Olešnici. Celkové náklady na projekt dosáhly 18 007 607 Kč včetně DPH.

Ekologické a zdravotní aspekty dřevostavby

Olešnice si zvolila dřevostavbu nejen pro její rychlost a efektivitu, ale také pro její ekologické a zdravotní benefity. Dřevo je obnovitelný zdroj, který během svého růstu ukládá CO₂, čímž přispívá ke zlepšení bilance skleníkových

plynů. Použití dřeva jako stavebního materiálu má tedy pozitivní dopad na životní prostředí. Při zpracování dřeva se navíc uvolňuje méně emisí CO₂ než při výrobě jiných stavebních materiálů.

Dřevo je ideálním materiálem pro vzdělávací zařízení

Dřevostavby mají také vynikající tepelné izolační vlastnosti, a to z nich činí energeticky úsporné budovy. Dřevo přirozeně reguluje vlhkost a umožňuje budově „dýchat“, což je důležité pro zdravé vnitřní klima a prevenci vzniku plísní. Proto je dřevo ideálním materiálem pro vzdělávací zařízení, jako jsou mateřské školy, kde se klade důraz na zdravé a bezpečné prostředí pro děti.

Olešnice jako příklad dobré praxe

Projekt mateřské školy v Olešnici je příkladem dobré praxe, který naplňuje zásady udržitelného rozvoje a je v souladu s územně plánovací dokumentací. Obec tímto projektem ukazu-

je, jak lze efektivně reagovat na potřeby komunity a zároveň dbát na ochranu životního prostředí. Dřevostavby se zde osvědčily jako rychlé, efektivní a ekologicky šetrné řešení pro výstavbu veřejných budov.

Starosta radí mít dřevostavbu jako záměr a rovnou ji tak projektovat

Starosta Rudolf Mareš zdůrazňuje rychlost výstavby dřevěných staveb a svým kolegům, kteří o podobném projektu uvažují, radí, aby se od počátku zaměřili na budování infrastruktury ze dřeva. „Znamená to mít dřevostavbu jako záměr a rovnou ji tak projektovat,“ vysvětlil. Obec Olešnice plánuje i další projekty s využitím dřeva, včetně přístavby družiny základní školy s venkovní učebnou na střeše, kterou se podařilo realizovat v loňském roce během letních prázdnin.

**Edita Nezvalová
manažerka projektu**

Tento článek vznikl na základě informací získaných a zpracovaných v projektu Podpora resilience obcí vůči klimatickým změnám, který je financovaný z Národního plánu obnovy.

Jen v historii samostatné České republiky uspěli v komunálních volbách osmkrát. Nejdéle sloužící starostky a starosty ocenilo Sdružení místních samospráv ČR na celostátní konferenci v listopadu 2023 ve Zlíně. Ty úplně nejdéle sloužící představuje náš seriál.

Starostou deváté volební období: Po 35 letech už smím tuto pozici nazývat řemeslem

Byť se Bělotín nachází na území bývalých Sudet, na konci okresu i kraje, lidé odsud neodcházejí, jak bývá pro tyto oblasti typické. Naopak – od revoluce zde bylo vystavěno více domů, než kolik se jich od války do roku 1990 zdemolovalo. Daří se školství, spolkům, obec byla mnohokrát úspěšná v soutěži Vesnice roku. Čím to je? V čele Bělotína stojí výrazná osobnost a nejdéle sloužící starosta v Olomouckém kraji Eduard Kavala, jenž dlouhá léta působil také jako předseda Spolku pro obnovu venkova ČR.

Na co jste jako starosta Bělotína nejvíce hrdý?

Po 35 letech mohu těžko pojmenovat jednu „věc“. Naše obec se nachází na území bývalých Sudet, takže jsme v roce 1990 začali bez jediného metru inženýrských sítí. Dnes mám chybí pouze kanalizace v jedné 150hlavé odlehle části. Museli jsme – a některým to zní humorně – budovat a platit i elektrorozvody a přívody VN, poněvadž jsme měli léta stavební uzávěru kvůli chystané jaderné elektrárně Blahutovice.

Takže hrdý jsem na to, že jsme si v listopadu 1990 vytýčili žebříček priorit a ten 35 let neměníme, ale plníme.

Jak tento žebříček priorit vypadá?

Na prvním místě je práce – tedy podpora tvorby pracovních míst (dnes nemáme brownfieldy – a že jich bylo, ale stovky pracovních míst).

Druhou prioritou je bydlení – podpora všech forem (soukromé, družstevní, obecní – těch je přes 100).

A třetí prioritu má u nás vzdělání a školství – sem patří podpora místní mateřské a základní školy, knihoven a přeshraničních kontaktů.

Vše ostatní pro nás bylo a je nadstavbou.

Co bylo podmínkou k naplňování těchto cílů?

Samozřejmě sítě. A že jsme se vyhrabali z marnosti, ve kterém jsme v roce 1990 začínali, o tom svědčí následující:

Lidé od nás neutíkají, jak se dělo v minulosti, a to přesto, že se naše obec nachází na konci okresu a kraje. Nově bylo vystavěno více domů, než kolik jich bylo od války do roku 1990 zdemolováno, obec byla opakovaně oceněna v soutěži Vesnice roku v POV. Dvakrát jsme získali modrou stuhu, jednou bílou stuhu, dvakrát druhé místo v Olomouckém kraji, v roce 2019 jsme byli Vesnicí roku Olomouckého kraje, jednou jsme získali druhé místo v republikové soutěži nejlepších realizací PÚ. V roce 2023 obec získala 1. místo „Za společenskou odpovědnost“. Této ceny hejtmana Olomouckého

kraje si velice vážím. Je pro mne nadstavbou ocenění – zlaté stuhu ve Vesnici roku.

To je pěkný výčet úspěchů...

K jejich dosažení vedla jednota vedení obce a perfektní práce našich pracovníků, a to jak těch na úřadě (celých 35 let je jich stále šest), tak i těch, kteří reálně dávají obci tvář – což jsou lidi z naší „rychlé rotu“. Tady jsme asi výjimeční – máme na 1 800 obyvatel 15 lidí (mužů a žen) v dělnické pozici.

Vedení hledalo možnosti a dávalo impulsy, úředníci úřadovali (a jak vše bobtná, víme) a dělníci boursali, řezali, sekali, uklízeli, čistili atd.

V minulosti jste v médiích řekl, že vaše obec nikdy nebyla rozhádaná. A že vám hodně pomáhalo, že jste všichni táhli za jeden provaz. Čím si to vysvětlujete?

Víte, je těžké říct, že jsme ideální – to ani náhodou. Zkrátka jsem celá léta jezdil, okoukával, hledal a kolizní věci se zastupiteli předjednával. Co drhlo, to jsem stáhl a předložil, až nastal ten správný čas. A oni nebrzdili! Nikdy.

I to je asi důvod, proč jste několikrát zabodovali v soutěži Vesnice roku, jak jste zmínil. Přihlašování do 29. ročníku této soutěže se právě na konci dubna uzavírá. Jak soutěž po tolika letech vnímáte?

Jsem asi jediný, kdo byl aktivně u všech ročníků. Prvních pět let jsme soutěžili, poté jsem 18 let vedl SPOV ČR – autora myšlenky. Nyní se soutěže a její přípravy účastním z pozice místopředsedy SPOV ČR. Musím se pochlubit – jsem po-

Jak po 29 letech vnímám soutěž Vesnice roku? Je to fenomén, který je uznávaný, respektovaný a ve srovnání se sousedními zeměmi ojedinele živý.

V rozhovoru se dočtete:

- Jakých tří priorit pro obec se po celých 35 let Eduard Kavala drží?
- Jak vnímá po 29 letech soutěž Vesnice roku, která má nyní jeho zásluhou opět jen jednoho hlavního vyhlášovatele?
- Čím to je, že byl o soutěži v posledních letech mezi obcemi menší zájem než na počátku?
- V jakých bojích za práva samospráv sehrál Kavala výraznou roli?
- Začátky v politice byly podle jeho slov snazší, na druhou stranu teď jsou nesrovnatelně větší možnosti. Jaké?

depsán pod tím, že soutěž má dnes opět jen jednoho vyhlášovatele, tedy Spolek pro obnovu venkova ČR. A jsem rád, že máme za partnery opravdové přátele. SMS ČR patří léta mezi ně.

A jak soutěž vnímám? Je to po 29 letech fenomén, který je uznávaný, respektovaný a ve srovnání se sousedními zeměmi ojedinele živý.

Přihlásíte se letos?

Letos se nepřihlásíme – máme tolik rozdělaných projektů, obecních i meziobecních a mezinárodních akcí, že to zkrátka nechceme hnát na úroveň ztráty zdraví.

Co byste vzkázal starostům, kteří to zvažují, ale ještě se nerozhodli – i v souvislosti s tím, že v Olomouckém kraji bylo v loňském roce nejméně přihlášených?

Rád bych je vyzval – neváhejte a přihlaste se, je to jednoduché a stojí to opravdu jen drobně.

Bělotín již soutěžil osmkrát a vždy nás to nakoplo a posunulo. A vydržím-li do příštích voleb 2026, určitě si na rozloučenou chci s naší obcí zasoutěžit.

Vesnice roku: Proč se hraje a soutěží? Pro radost. Tak si kolegyně a kolegové tu radost udělejte. Když doma v obci zabrnkáte na správnou strunu, nebudete se stačit divit. Ve zdůrazňování, kolik můžete vyhrát, nevěřím.

Čím si to vysvětlujete, že byl o soutěži v posledních letech mezi obcemi menší zájem než na počátku? A co by jí mohlo pomoci, aby znovu získala na své popularitě?

Upřímně – je v tom i kus pohodlnosti. Ale starostování je přece i o vidění jiných a hledání. Možná dnes víc brbláme, než hledáme. A navíc – dříve jsme pracovali s pytlím hrušek a byli placeni jako popelky. Dnes to už neplatí a výsledky jsou vidět – proč je tady neukážeme. Proč se hraje a soutěží? Pro radost. Tak si kolegyně a kolegové tu radost udělejte. Když doma v obci zabrnkáte na správnou strunu, nebudete se stačit divit. Ve zdůrazňování, kolik můžete vyhrát, nevěřím.

Jako dlouholetý předseda naší partnerské organizace (Spolku pro obnovu venkova ČR) jste se kromě soutěže Vesnice roku zabýval také řadou výrazných témat. Sahrál jste například významnou roli v „boji“ za RUD, resp. za změnu totálního podhodnocení příjmů malých obcí ve spojitosti se stále se opakující argumentací, že za špatným ekonomickým fundamentem malých stojí velký počet samospráv.

Je to tak. Jsem rád, že jsem ve své době sehrál roli osoby, která svedla aktéry k jednacímu stolu, a překonáním babylonského zmatení jazyků se úspěšně postoupilo výrazně kupředu. Dnes již malé obce nejsou popelkami a současně je před námi nová výzva – ukončit nesmyslnou etapu dotování všeho a všem, a naopak znovu posílit RUD. Z „vašispráv“ se musí postupně stát znovu SAMOSPRÁVY.

Ale to není jediný výrazný boj, ve kterém jste byl aktivní...

Byl jsem také u výkopu boje za zachování maletřidek a venkovských škol – vedle vedení

spolku jsme při SMO ČR založili školskou komisi, kterou roky úspěšně vedla paní Štiková.

První jednání o likvidaci pošt a venkovských obchodů se na půdorysu SPOV ČR, SMS ČR, SMO ČR, NS MAS, Česká pošta, COOP konala právě u nás v Běloutíně.

Aktivně se účastním všech důležitých jednání kolem pozemkových úprav atd.

Z úst vrcholných politiků je neustále slyšet o množství malých obcí a jejich slučování. I to je jedním z témat, které má SMS ČR a SPOV společné. Když se vrátíme k soutěži Vesnice roku, může i tato soutěž upozornit na to, že je množství samospráv naopak naším „bohatstvím“?

Nejenže může, ale starostové by měli vědět, že právě účastí v soutěži bojují za svou existenci.

Jak to vypadá? Jedinec bez jakéhokoli mandátu a podkladu „vystřelí“, že je hodně obcí a už to žije vlastním životem pod klobouky politiků i občanů. Když pak obce soutěží – musí politiky uznale říct: *To je panečku výsledek!* (co jiného by také při vyhlášení říkal). A občané, kteří se zapojí a prožijí soutěž, si sami odpoví: *Ať si ti nahoře blábolí, nám je tady dobře a chceme to tak zachovat i pro děti.*

Poslední volby? Vážně jsem již nechtěl obec vést a vyzval mladé. Ale voliči rozhodli jinak. Je to opravdu zadostiučinění. Byl to k dnešku bezpočet probdělých nocí, stovky pracovních víkendů. Jedu celá léta nadoraz.

Vraťme se k vaší osobě. V roce 2022 jste chtěl ve funkci starosty už skončit, výsledek voleb to ale změnil, opět jste totiž přesvědčivě vyhrál. Čím si to vysvětlujete?

Vážně jsem již nechtěl obec vést a vyzval mladé. A dnes je u nás dvěma z jedenácti nad šedesát, ostatní jsou o generaci mladší. Chtěl jsem být na posledním místě, dali mě do poloviny a já vyhrál. Podeváté – byl jsem dojatý, takže jsem navrhl, že budu krýt záda z pozice místostarosty. Rozhodli jinak. A čím si to vysvětluji? Za ta léta nemůžete nešlápnout někomu na „kuří oko“, takže o to víc mě podpora těší. Lidé to zkrátka dají pod sebe a sečtou plusy a mínusy – pak volí.

Je to opravdu zadostiučinění. Byl to k dnešku bezpočet probdělých nocí, stovky pracovních víkendů. Jedu celá léta nadoraz.

Jaké je u vás současné volební období? Stále hodně budujete a rozvíjíte obec a jedete podle vašich tří priorit? Co aktuálně řešíte?

Aktuálně je toho na půl stránky výčtu, takže budu jen velmi stručný: pětikrát velká fotovoltaika s úložišti a TČ, velké RE-USE centrum pro mikroregion, Dood-to-door – nová organizace

odpadové likvidace, stavba nové hasičské zbrojnice Nejdek plus nové hasičské auto, generální energetické úspory ZŠ (zateplení, okna, TČ, FVE bateriové úložiště, ventilace). V běhu jsou žádosti o dva bytové domy, projektujeme sportovní halu a kanalizaci v Nejdku. A právě jsme pořídili velký stan s kluzištem – když není sníh naučíme děti bruslit!

Celkově jde o deváté komunální volby, které jste vyhrál, půl roku před tím jste byl ještě kooptovaný předseda MNV. Když to bylo poprvé, bylo vám 29 let. Jak na to dnes vzpomínáte?

Já v těch 29 letech fakt 14 dní bloumal po lese a rozhodoval se. Byl jsem toho všeho plný. Se souborem jsem od roku 1982 projel svět a chodil s otevřenýma očima, v říjnu 1989 jsem konečně začal studovat, což mi dříve odpírali, takže jsem byl v listopadu se studenty a lepil plakáty, popisoval zdi, zpíval na manifestacích. Ptal jsem se sám sebe: *Co pro to, cos viděl a chtěl, uděláš?*

Kývl jsem do prvních komunálních voleb v listopadu 1990 – no a vidíte.

Začátky v politice byly snazší. Všechno ještě nebylo tak svázané byrokracií, takže se snáz rozhodovalo. Na druhou stranu teď jsou nersrovnatelně větší možnosti.

Jaké možnosti máte například na mysli? Co je dnes lepší než tehdy?

Takhle to bylo zpočátku. Ráno jsem úřadoval, odpoledne v montérkách byl na stavbě. To dnes díky RUD není nutné. Obecně vše je lepší, ale také se bohužel trápíme byrokracií a platíme za firmy, které nám ty papíry píší – zbytečně.

V době vyhlášení nejděle sloužících starostů v roce 2023 jste nám napsal, že třetí věc, na kterou jste za dobu svého starostování hrdý, je spokojenost a úsměv na tváři občanů. Je to to, co vám dodává ve vašem úřadu tu správnou energii?

Znám to ze zpívání – hodiny unavujících zkoušek, pak unavující cesta a stání na podiu zakončené okamžikem potlesku a radosti v očích diváků.

Jak je to na obci? Měsíce hromad hlíny, nadávání, propadající se výkopy, brblání na nesplněné termíny a pak okamžik radosti – máme jiskrnou nezávadnou vodu. Za pár měsíců je voda samozřejmostí a znovu měsíce nepohodlí. Ale každé řemeslo má svoje. A já to po 35 letech v pozici starosty řemeslem smím nazvat.

Děkujeme za rozhovor a přejeme vám hodně štěstí a zdraví do dalších let.

I já děkuji za otázky a buďte zdraví!

Rozhovor vedla
Lucie Kořínková
manažerka SMS ČR
v Olomouckém kraji

Jsme SMS-sluzby s.r.o. a samosprávám a jimi zřizovaným školám nabízíme už od roku 2018 mnohem víc než jen službu pověřence pro ochranu osobních údajů, která exkluzivně zahrnuje i přístup k newsletteru Samospráva v právu. Členským obcím Sdružení místních samospráv ČR umíme poradit v oblasti dotací a veřejných zakázek, také s vypořádáním autorských práv nebo se strategickým plánováním. Umíme provést i audit webových stránek. A co můžeme nabídnout školám? Poskytujeme pověřenecské služby, v rámci kterých zdarma vydáváme newsletter Škola v právu, zajišťujeme rovněž školskou právní poradnu. A také pro vás píšeme! Přesvědčit se o tom můžete na stránkách, které si právě prohlížíte, a na webových stránkách SMS-sluzby s.r.o. v sekci Aktuálně, kde najdete všechny naše texty v plném rozsahu. Tak nezapomeňte, SMS-sluzby s.r.o. jsou tu pro vás a vaše školy. Jsou tu k vašim službám!

Pověřenecké služby – Lenka Matějová
lenka.matejova@sms-sluzby.cz, 724 595 111
Veřejné zakázky – Michaela Jelínková
michaela.jelinkova@sms-sluzby.cz, 770 600 556
Dotační servis – Tereza Urbánková
tereza.urbankova@sms-sluzby.cz, 770 600 685
Strategické plánování – Marek Komárek
marek.komarek@sms-sluzby.cz, 725 983 171
Autorská práva jednoduše – Jakub Iran
jakub.iran@sms-sluzby.cz, 732 633 384
Audit webových stránek – Daniel Stuchlík
daniel.stuchlik@sms-sluzby.cz, 774 420 750
Sekretariát – Magdalena Komárková
kancelar@sms-sluzby.cz, 723 644 867

Březen byl měsícem výjezdů našich plánovačů do obcí po celém Česku

Strategické plánování

Veřejná projednávání strategických plánů i místních energetických koncepcí, terénní šetření či jednání pracovních skupin, tím vším jsme se v březnu intenzivně zabývali ve více než desítkách obcí napříč celou republikou. Že jste dosud nikoho z našeho plánovacího týmu nepotkali? Tak to už se brzy změní.

Hned v prvním březnovém týdnu jste nás mohli potkat na severu Čech, kdy jsme detailně mapovali energetický potenciál v Kořenově a Velkých Hamrech. Další týden jsme začali setkáním s pracovní skupinou ve Stráži na Domažlicku, abychom se hned druhý den na zcela opačné straně naší vlasti věnovali rozvoji Suchdolu nad Odrou, kde plánujeme s podporou univerzity v Ústí nad Labem. Ještě v tom-

Ledce

těž týdnů se zdárně podařilo veřejně představit dlouhodobou práci na strategickém plánu obce Ledce na Kladensku.

Jestli byl druhý březnový týden náročný, ten třetí latku ještě o chlup posunul. Navštívili jsme obec Břežany II na Českokobrodsku, pro kterou tvoříme místní energetickou koncepci, odkud jsme putovali analyzovat energetický

potenciál do obce Klokočná poblíž Mnichovic. Plánovali jsme ale také v nedalekých Poříčanech, kde se uskutečnilo první ze dvou jednání pracovních skupin v rámci přípravy strategického plánu obce. Projednali jsme i připravovaný strategický plán Mariánských Radčic na Mostecku a připravenou místní energetickou koncepci pro DSO Tanvaldsko v Jiřetíně pod Bukovou. V posledním březnovém týdnu jsme putování zakončili setkáním s pracovní skupinou v Dymokurech na Nymbursku.

Těšíme se na návštěvu také vaší obce, kde velmi rádi využijeme načerpané poznatky ze všech koutů naší země.

Marek Komárek
koordinátor služby
strategického
plánování

Poříčany

Získejte dotaci na cyklostezky nebo chodníky

Státní fond dopravní infrastruktury podpoří i letos projekty zaměřené na zvyšování bezpečnosti pěší dopravy nebo opravy cyklistických stezek a cyklopruhů. Tady jsou základní informace k oběma výzvám.

Dotační servis

Zvyšování bezpečnosti nebo plynulosti dopravy

Díky výzvě *Bezbariérové chodníky* je možné získat dotaci na výstavby, rekonstrukce nebo úpravy chodníků podél silnic I., II. nebo III. třídy, nástupišť linkových spojů a veřejné hromadné dopravy podél autobusových zastávek a vlastních autobusových závlav, přechodů pro chodce, lávek a podchodů. Podporu lze čerpat rovněž na nasvětlení přechodů pro chodce, jejich světelné signalizační zařízení a další výdaje spojené s bezpečností pěší dopravy. Dotace může být

poskytnuta až do výše 75 % z užitelných nákladů, maximálně lze čerpat 20 mil. Kč. Čas na podání žádosti o dotaci máte do 27. června.

Cyklostezky a cyklopruhy

Výše dotace v této výzvě je stanovena na 80 až 90 % užitelných nákladů podle typu projektu a dotaci lze využít na výstavbu cyklistické stezky nebo na její opravu. Do výstavby lze zahrnout i příspěvek na stavbu nebo rekonstrukci sdružených přechodů pro chodce a přejezdů pro cyklisty. Podporovanou aktivitou je také zřizování

jízdních pruhů pro cyklisty na místních komunikacích nebo na silnicích II. nebo III. třídy. Požádat o tuto dotaci je možné do 16. června.

Pokud vás zaujala některá z podporovaných aktivit, neváhejte se obrátit na naše dotační specialisty na adrese dotace@smscr.cz. S přípravou a podáním žádosti o dotaci vám rádi pomůžeme.

Zdeněk Hynek
dotační specialista

Co nejčastěji řeší ÚOOÚ na obcích?

Špatnou anonymizaci, kamery, kyberútoky

Úřad pro ochranu osobních údajů vydal svoji výroční zprávu za rok 2024, v níž mimo jiné popisuje agendu, kterou nejčastěji řeší na obcích. Ačkoliv se může zdát, že v praxi se toho „moc neděje“, opak je pravdou. Navíc Úřad, vědom si toho, že sankce jsou veřejné správě odpuštěny, začal doporučovat stěžovatelům jiné postupy obrany, které jsou svým způsobem pro veřejnou správu sankcí.

Ochrana osobních údajů

Pozornost se upírá na praktiky consent or pay

Počet zaslaných podnětů a stížností na Úřad pro ochranu osobních údajů neklesá. V roce 2024 jich bylo téměř 2 300. Při podrobnějším zkoumání lze vyvodit, že stěžovatelům se ze všeho nejvíce nelíbily praktiky soukromého sektoru, tzv. consent or pay – souhlas, nebo zaplat. V praxi to znamená, že když za určitou službu, typicky za mediální obsah, zaplatí uživatel poskytovateli služby peníze, nebude poskytovatel zpracovávat jiné osobní údaje uživatele než ty, které jsou k poskytování služby nezbytné. V opačném případě bude poskytovatel požadovat po uživateli souhlas se zpracováním osobních údajů a osobní údaje nad rámec smlouvy (obvykle cookies, IP adresu, sekvenci otevření stránek apod.) zpracovávat pro účely behaviorální (personalizované) reklamy. Jinou možnost uživatel nemá, pokud tedy chce službu využívat, musí souhlas udělit.

Consent or pay je téma, kterým se poslední rok zabývají jak dozorové orgány v evropských zemích, tak Evropský sbor pro ochranu osobních údajů (EDPB). Jejich snahou je nastavit této praxi pravidla, která zajistí rovný přístup ke službám bez zneužití osobních údajů uživatele.

Stále se opakující chyby při poskytování informací

Značnou část stížností pak tvoří ty na zveřejnění osobních údajů fyzických osob, coby žadatelů o informace podle zákona o svobodném přístupu k informacím (infozákon). Ačkoliv jde o téma, které by snad v praxi již mělo být vyřešeno, a to i díky práci pověřenců, snad různorodost jejich služeb způsobuje zcela běžnou praxi, že obec spolu se zveřejněním informace publikuje i žádost, včetně osobních údajů žadatele či s nedostatečně anonymizovanými údaji.

Předmětem kontroly bude vyvěšení poskytnutých informací

Úřad to považuje za tak významné a zbytečné pochybení, že se rozhodl v roce 2025 kontrolovat zpracování osobních údajů při vyřizování žádosti dle infozákona. Zásadní rozdíly jsou dle něj především v míře anonymizace osobních údajů či vůbec ve vyhodnocení, zdali je nezbytné osobní údaje poskytovat. Ve svých pověřeneckých aktivitách se u klientů proto v letošním roce zaměříme právě na preventivní kontrolu zveřejňování informací dle infozákona.

Častá pochybení se týkají kamerových systémů

Obce a jejich příspěvkové organizace, jakou jsou školy, pak dle zprávy instalují kamerové systémy bez toho, aniž by zvážili nutnost takového opatření nebo naplnění všech povinností správce dle obecného nařízení (GDPR), jako je třeba informační povinnost.

Obce čelí útokům typu phishing

A nakonec Úřad zmiňuje, že za rok 2024 eviduje téměř 340 porušení zabezpečení. Zejména u obecních úřadů jsou nadále nejčastější příčinou porušení zabezpečení útoky typu phishing, chybná odesílání e-mailů třetím osobám a ransomwarové útoky. I na předcházení těchto chyb a na včasné řešení situace se ve své činnosti chceme spolu s pověřenci v tomto roce zaměřit.

Lenka Matějová
koordinátorka
pověřenců pro
ochranu osobních
údajů SMS-slужby

SMS ČR Vzdělávání: Zveme vás na naše jarní kurzy

Prakticky, srozumitelně a interaktivně – přesně tak se snažíme pojímat naše vzdělávací kurzy pro představitele samospráv a škol. Seznamte se s naší aktuální nabídkou.

SMS ČR Vzdělávání

22. dubna, online pořad:

Jak v obci zajistit péči zubního lékaře?

Přijměte pozvání na náš **nový online pořad 50:50**, v němž se Marie Macháčová se svými hosty zaměří na témata, která pálí představitele samospráv. V **úterý 22. dubna od 14 do 15 hodin** bude se **starostou Červené Vody Petrem Marešem** a **jednatelkou Červenovodské zubní ordinace Marcelou Sonntagovou** diskutovat o tom, jak v obci zajistit péči zubního lékaře. Prostor dostanou i vaše dotazy. **Vstup na online setkání je volný, jedinou podmínkou je registrace.** Těšíme se na viděnou!

22. dubna (Praha), celodenní kurz: Účetní a daňové novinky roku 2025 pohledem obcí

Zástupce samospráv zveme na celodenní kurz **Účetní a daňové novinky roku 2025**, který se uskuteční v **úterý 22. dubna od 10 do 16 hodin** v prostorách Nadace pro rozvoj architektury a stavitelství v Praze. Lektorkou kurzu je **Simona Pacáková**, která se specializuje především na účetní a daňovou problematiku obcí, krajů a příspěvkových

organizací. Tentýž seminář uspořádáme i na Moravě, a to ve **středu 4. června od 10 do 16 hodin** v centru Brna.

22. května, online workshop:

Jak na umělou inteligenci? S námi!

Pojďte s námi prozkoumat fascinující svět umělé inteligence (AI)! Úvodní online workshop s příhodným názvem **Umělá inteligence: První krůčky pro obce** pod vedením osvědčené lektorky **Lucie Drimlové** vám nabídne přehled o tom, co AI je, jak funguje a kde se s ní setkáváme v každodenním životě. Webinář se koná ve **čtvrtek 22. května od 16 do 18 hodin** a je skvělým prvním krokem pro každého, kdo se chce s umělou inteligencí seznámit.

24. května (Pardubice) a 5. června (Brno): Efektivní využití umělé inteligence (AI) při správě obcí

Na úvodní webinář naváží dva prezenční kurzy **Efektivní využití umělé inteligence (AI) při správě obcí** v **Pardubicích (sobota 24. května od 9 do**

12 hodin) a v Brně (čtvrtek 5. června od 16 do 19 hodin). Naučíte se efektivně komunikovat s AI, abyste z ní získali maximum, a prozkoumáte konkrétní příklady využití v obcích a na úřadech.

16. dubna, webinář:

Jak na výběr ředitele školy?

Hned několik zajímavých kurzů z oblasti školství jsme pro vás na letošní jaro přichystali společně s **Petrem Haladou**, dlouholetým starostou Kamýku nad Vltavou, pedagogem a v neposlední řadě předsedou Pracovní skupiny SMS ČR pro školství. Ve **středu 16. dubna se můžete přihlásit** na webinář **Konkurz na ředitele školy**, který potrvá **od 13 do 15 hodin**.

Ohlasy na školení:

„Seminář v Olomouci se mi velmi líbil. Spokojený jsem byl se zkušenostmi lektora a jeho vystupováním. Setkání bylo efektivní a zároveň mě obohatilo a nové znalosti. Příjemným překvapením byl oběd a občerstvení v průběhu semináře.“

(David Ptáček, místostarosta, město Brumov-Bylnice)

„Velmi děkuji za možnost účastnit se vašich seminářů. Opět to byl profesionální výkon, inspirující debata účastníků, navázání nových vztahů a „skvělý oběd“. Velmi oceňuji možnost sdílet s ostatními starosty naše společné problémy na dané téma.“

(Monika Hubíková, místostarostka Slavičína)

6. května (Hradec Králové):

Vztah mezi obcí a školou

Aktuálně vás zveme také na prezenční kurz Petra Halady do **Hradce Králové**, který se zde uskuteční v **úterý 6. května od 9 do 15 hodin**. Tématem je **Vztah mezi obcí a školou** s výmluvným podtitulem Co (ne)zmůže zřizovatel.

16. května (Třebíč) a 6. června (Pardubice):

Zaostřeno na radniční zpravodaje a obecní kroniky

Významné místo v naší nabídce mají již delší čas praktické kurzy určené nejen obecním kronikářům a redaktorům místních zpravodajů pod vedením **Marie Machačové** a **Adély Palíškové**. Tyto dvě lektorky si pro vás připravily seminář složený ze dvou částí – první se věnuje **tvorbě obecního zpravodaje**, druhá tomu, **jak psát obecní kroniku**. Nejbližší termíny jsou vypsané na **pátek 16. května v Třebíči** a **6. června v Pardubicích**.

Ohlasy na školení:

„Školení Jak dělat obecní zpravodaj (lépe) bylo velmi přínosné, školitelka Marie Machačová předala účastníkům rady vycházející z praxe, probírala s námi oblasti, které často nás tvůrce zpravodajů trápí i různé nešvary provázející vydávání zpravodajů. Ukázala nám příklady dobré i špatné praxe nejen co se týče článků, ale také fotografií. Určitě bych se zúčastnila navazujícího pokračování školení.“

(Účastnice semináře 20. února 2025 v Olomouci)

„Seminář byl naprosto skvěle připravený. Paní lektorka dané problematice velice rozuměla. Vše důkladně vysvětlila, všemu bylo rozumět. Vše na sebe navazovalo. Mohli jsme se na cokoliv zeptat, a to i opakovaně. Školení pro mne bylo velkým přínosem a moc doufám, že se takového budu moci ještě zúčastnit.“

(Petra Šindlerová, referentka samosprávy, Petrov nad Desnou)

22. dubna (Nišovice), 15. května (Malé Žernoseky), 3. června (Olomouc):

Komunální právní předpisy s Dominikem Hrubým a s přehledem!

O problematice komunálních právních předpisů přednáší srozumitelně legislativní analytik SMS ČR **Dominik Hrubý**. Účastníci semináře se od

něj dozví o postavení právních předpisů obcí v právním řádu, a především se seznámí se souvisejícími důležitými rozhodnutími Ústavního soudu ČR. Nejbližší seminář se uskuteční v **úterý 22. dubna v Nišovicích**, poté ve **čtvrtek 15. května** v obci **Malé Žernoseky**, a nakonec v **úterý 3. června** zavítá i do **Olomouce**.

Ohlasy na školení:

„Perfektní organizace, a ještě lepší lektor, který dokázal téma jasně a srozumitelně vysvětlit na příkladech.“

(Pavel Nechvátal, starosta obce Pavlice)

13. května (Třebíč), 10. června (Praha):

Měkké dovednosti aneb nepřehlédněte skvělé kurzy Evy Fruhwirtové

Problémová a konfliktní občané jsou upříti vaší energie a chuti do práce. Jak s takovými lidmi jednat, co na ně platí a do čeho se rozhodně nepouštět? Přesně na tyto otázky odpovídá prezenční kurz Komunikace s problémovými občany pod taktovkou **Evy Fruhwirtové**. Seminář se koná v **úterý 13. května v Třebíči** a před prázdninami v **úterý 10. června v Praze**.

Ohlasy na školení:

„Chtěla bych poděkovat za přínosný seminář Komunikace s problémovými občany v Hradci Králové. Přednášející vedla seminář poutavě, všechny teoretické poznatky převedla do praxe a konkrétních případů. SMS Vzdělávání patří velký dík za výbornou organizaci celého dne. Jen více takových seminářů.“

(Kateřina Hartmanová, starostka obce Liberk)

„Včerejší Komunikace s problémovými občany byla velmi přínosným časem stráveným se skvělou lektorkou, paní Evou Fruhwirtovou. Její poutavé příklady z praxe spojené s návrhy, jak situace vyřešit, udržela moji maximální pozornost po celou dobu semináře. Budu se těšit na další vzdělávání se SMS ČR.“

(Michaela Vaňková, starostka obce Semechnice)

„Seminář Komunikace s problémovými občany v Hradci Králové s paní Evou Fruhwirtovou byl naprosto skvělý. Od začátku do konce nás lektorka vtáhla do světa komunikace a na výborných příkladech z praxe nám ukázala, jak jasně a srozumitelně komunikovat s občany. Velkým bonusem byl prostor na otevřenou debatu, která, myslím, každého účastníka obohatila. Paní Fruhwirtová je skvělá lektorka, která dokáže velmi srozumitelně a přirozeně předat své zkušenosti. Moc děkuji za výborně připravený seminář, který byl plný nových poznatků. Seminář hodnotím 10/10 a určitě doporučuji všem, kdo se chtějí vzdělávat v komunikačních dovednostech.“

(Miroslav Křivohlávek, starosta obce Verměřovice)

Chybí vám v nabídce nějaký kurz?

Napište nám o tom

Zájemcům o kurzy se snažíme vyjít vstříc, takže pokud vám v naší nabídce nějaké téma chybí, napište nám o tom a my uděláme všechno pro to, aby se v dohledné době pod vedením erudovaného lektora mohl takový kurz uskutečnit – a to buď online, nebo třeba právě ve vaší obci či mikroregionu. Naši kompletní nabídku a kontaktní údaje najdete na webu SMS ČR Vzdělávání na adrese www.smscr.education.

Tereza Homolková
koordinátorka SMS ČR Vzdělávání

Středočeský kraj

Středočeský kraj má nového manažera. Martinu Kyselovou nahradil Adam Havlas

Martinu Kyselovou nahradil v pozici krajského manažera pro Středočeský kraj Adam Havlas, který dosud působil ve sdružení jako manažer pro pražské části. Od dubna má na starosti i část Středočeského kraje, konkrétně obce v okrese Nymburk, Kolín, Kutná Hora, Praha-východ, Benešov a Příbram. Důvod střídání manažerů je ten nejmiřejší. Martina odchází na mateřskou dovolenou.

„Ráda bych touto cestou oznámila, že po krásném a pracovně zajímavém sedmiletém období předávám vedení krajského sdružení svému nástupci Adamovi Havlasovi. Na práci ale nebude sám, k ruce mu bude kolega Petr Adamec,“ vzkázala Martina Kyselová. „Středočeský kraj a práce ve Sdružení místních samospráv České republiky jsou mou srdcovou záležitostí,“ řekla. „Na svého prvního potomka se s manželem velmi těšíme a Adamovi přeji mnoho úspěchů v jeho práci. Věřím, že ho přijmete jako mě a bude vašim dobrým spojencem podílejícím se na rozvoji středočeských obcí,“ dodala. SMS ČR jí tímto děkuje, přeje všechno nejlepší a šťastnou a klidnou mateřskou dovolenou.

Adam Havlas má s veřejnou správou bohaté zkušenosti a v SMS ČR není žádným nováčkem

„Od roku 2021 působím jako krajský manažer Sdružení místních samospráv ČR pro hlavní město Prahu. Od 1. dubna letošního roku se moje role rozšířila i na východní část Středočeského kraje, což vnímám jako skvělou příležitost přispět k užší spolupráci mezi oběma regiony.“

Těším se na porovnání práce a problémů pražských a středočeských starostů. Každý z těchto regionů řeší jiná specifika – Praha jako velké centrum s intenzivním rozvojem a Středočeský kraj jako dynamicky rostoucí zázemí metropole. Právě proto vidím velký potenciál ve větší součinnosti mezi nimi, ať už v oblasti dopravy, školství nebo strategického plánování.

Rád budu v této spolupráci pomáhat a starostům obou regionů budu k dispozici s jakýmkoli podněty. Těším se na setkávání a společnou práci!“

Adam Havlas
manažer SMS ČR ve Středočeském kraji

Chytré řešení v Ledečku: Jak obec zvládla naprojektovat ČOV v záplavové oblasti?

Náročná výzvě čelí starostka středočeské obce Ledečko Nikola Novotná se svým týmem při plánování nové čistírny odpadních vod (ČOV). Stavba se má totiž nacházet v záplavové zóně řeky Sázavy. Starostka otevřeně přiznává, že v oblasti infrastruktury a protipovodňové ochrany zdravě riskuje, neboť celá obec leží přímo na řece, a proto je zde například otázka pojištění jakékoliv stavby velmi složitá.

Jak v Ledečku přemýšleli?

Stávající čistírna v Ledečku už nefunguje ani na pověstné dobré slovo. Projektanti nového návrhu přišli s důmyslným řešením. Celá ČOV bude umístěna více než dva metry nad stávajícím terénem. Tento násyp nejenže splní požadavky správce povodí na umístění 50 cm nad hladinu při průtoku Q₂₀ (dvacetiletá voda), ale zároveň poskytne dodatečnou ochranu proti stoleté vodě.

Čistírna by měla odolat i extrémním povodním

Dalším ochranným prvkem jsou protipovodňové uzávěry, jež se mají instalovat do dveří budovy. Okna jsou v projektové dokumentaci navíc navržena 50 cm nad úroveň hladiny Q₁₀₀ (stoletá voda), což zabrání vniknutí vody do objektu. Díky těmto opatřením bude zajištěna bezpečnost technologie a plynulý provoz i při extrémních povodňových situacích.

Udržitelné řešení s přidanou hodnotou

V rámci projektu dojde také k terénním úpravám, které nejenže zvyšují bezpečnost stavby, ale také minimalizují dopad na odtokové poměry v okolí. Dvoumetrový násyp přirozeně naváže na terén a díky vysazené vhodné vegetaci ani nenaruší krajinný ráz.

Během turistické sezóny se provoz ČOV zvýší

Nová ČOV je navržena také s ohledem na sezónní výkyvy počtu obyvatel. Dvě technologické linky umožní flexibilní provoz pro kapacitu od 100 do 300 ekvivalentních obyvatel, což zohledňuje nárůst turistického ruchu během léta.

Inspirace pro ostatní obce v záplavových zónách

Ledečko ukazuje, že i v náročných podmínkách lze nalézt chytré a efektivní řešení. Jeho příklad může být inspirací pro další starosty a obce, které se potýkají s podobnými výzvami. Moderní technologie v kombinaci s promyšlenými stavebními úpravami totiž mohou přispět k bezpečné a udržitelné infrastruktuře.

Adam Havlas
manažer SMS ČR
ve Středočeském kraji

S hejtmánem Martinem Netolickým probralo předsednictvo RUD i meziobecní spolupráci

Krajské předsednictvo SMS ČR se v polovině března sešlo s hejtmánem Martinem Netolickým. Řeč byla mimo jiné o změně rozpočtového určení daní pro kraje, ale také pro obce, financování nepedagogických pracovníků či o krajském Programu obnovy venkova.

„Sdružení místních samospráv je jedním z našich blízkých partnerů při zajišťování rozvoje venkova a komunikace s obcemi. V rámci Pardubického kraje je členem 237 obcí, což je více než polovina všech obcí v našem kraji, a to mimo jiné těch nejmenších. Proto se SMS ČR komunikujeme o celé řadě témat včetně změny rozpočtového určení daní pro kraje či návrhu na úpravu financování nepedagogických pracovníků,“ uvedl hejtmán Martin Netolický, který zástupce SMS ČR upozornil na přípravu programového období evropských fondů po roce 2028 včetně zajištění územní dimenze.

Hospodářsky a sociálně ohrožená území

Tématem setkání byla také podpora hospodářsky a sociálně ohrožených území (HSOÚ), kde Pardubický kraj patří mezi průkopníky stran podpory těchto lokalit. Ty jsou v Pardubickém kraji definovány Strategií regionálního rozvoje České republiky a jsou čtyři. Vedle Moravské a České Třebové jsou to Králupy a Svitavy.

Aktuální nastavení meziobecní spolupráce a zakládání společenství obcí je nevhodné

Řeč byla také o nastavení meziobecní spolupráce a zakládání společenství obcí. Aktuální nastavení systému je z pohledu SMS ČR i Pardubického kraje nevhodné. Jedná se o jeden z kroků, jak postupnými kroky tlačít obce ke slučování. „Meziobecní spolupráce v rámci například sdílení kapacit odborného pracovníka považují naopak za rozumné v momentě, kdy se nebudeme dostávat do kompetenčního modelu a zřizovatelských pravomocí obcí. V tomto jsme se sdružením v souladu,“ řekl hejtmán Netolický, podle kterého se k tomuto modelu negativně postavila také komise Rady Asociace krajů ČR pro veřejnou správu a legislativu.

Spolupráce SMS ČR a Pardubického kraje pokračuje

Jednání přineslo nejen nové podněty, ale také ukázalo důležitost budoucí spolupráce. Krajské předsednictvo v závěru setkání poděkovalo za podporu krajské základny sdružení, jejímž benefitem je funkce krajského manažera, a za výraznou podporu krajskému kolu soutěže Vesnice roku, kdy kraj ze svého rozpočtu vyčleňuje tři miliony korun pro oceňované obce. „Vážíme si dlouholeté podpory ze strany kraje a těšíme se na další spolupráci,“ uvedl předseda krajského sdružení SMS ČR Jozef Petrenec.

Petra Vinterová
manažerka SMS ČR
v Pardubickém kraji

SMS ČR ani letos nechybělo na odborné konferenci Den malých obcí

Konference Den malých obcí je pro starosty a starostky každoročně příležitostí, kde mají možnost se z úst odborníků z institucí veřejné správy i soukromého sektoru dozvědět aktuální informace zaměřené na efektivní správu obcí. Už 61. ročník se konal ve čtvrtek 20. března v Praze v O2 universu a o týden později v Olomouci na Výstavišti Flora. Na obou místech nechyběli ani zástupci SMS ČR.

Na Dni malých obcí měly mezi vystavovateli jako každý rok svůj stánek SMS ČR i SMS-slужby, s. r. o. Děkujeme všem zástupcům obcí, kteří nás přišli pozdravit a podělit se o novinky ze svých obcí.

Posluchači si vyslechli tipy k obecním rozpočtům, novinky o výzvách evropských i národních dotačních programů, získali užitečné informace o možnostech komunální energetiky, k zákonným povinnostem nebo kybernetické bezpečnosti. Připravena byla i právní poradna.

Jana Přechtěllová představila starostům 7 letošních cílů SMS ČR

Úvodní slovo olomouckých Dnů malých obcí patřilo také ředitelce SMS ČR Janě Přechtěllové, která shrnula 7 hlavních cílů SMS ČR pro tento rok a účastníky informovala o portálu AGIS, který je pro všechny zájemce přístupný zdarma.

Aktuální výzvy, které umožní starostům čerpat finanční prostředky z národních a evropských zdrojů, představil náměstek MMR a člen předsednictva SMS ČR Radim Sršeň.

Prezentace přednášejících jsou k dispozici na webu

Pro všechny zúčastněné, ale i pro ty, kterým to letos v Praze nebo v Olomouci nevyšlo, jsou prezentace všech vystupujících k dispozici na webových stránkách <https://denmalychobci.cz/>.

Lucie Kořínková
manažerka SMS ČR v Olomouckém kraji

V úterý 29. dubna nesmíte chybět v Palkovicích. Koná se tam krajské shromáždění SMS ČR

Palkovice se stanou v úterý 29. dubna od 9 hodin dějištěm krajského shromáždění SMS ČR. Uskuteční se v Restauraci pod Habešem. Předsednictvo SMS ČR na tuto významnou událost znovu po roce zve všechny zástupce obcí a měst.

Co bude na programu?

Účastníci se dozví o dění a službách v SMS ČR, vyslechnou aktuality v novém legislativním okénku, informace o nákupu energií na burze, nabídkách ČEZ, své projekty představí krajská rozvojová agentura MSID. Zpětnou vazbu k realizovaným projektům a spolupráci poskytnou starostové spolupracujících obcí (Kujavy, Lhotka a Stěbořice).

Bytová problematika z pohledu poskytovatele dotace i žadatelů

Následovat bude blok věnovaný bytové problematice, zazní informace poskytovatele dotace (Státního fondu podpory investic), ale také zkušenosti žadatelů a realizátorů výstavby bytů s dotací (Fryčovice) i z vlastních zdrojů (Řepiště).

Všechno podstatné, co by starostové měli aktuálně vědět o plánovaných projektech a dotacích dostupných pro obce a města, vysvětlí zástupci krajského úřadu.

Program završí inspirativní prohlídka Palkovic

Po skončení oficiálního programu bude pro zájemce připravena prohlídka Palkovic, které se v loňském roce umístily na druhém místě v celostátním kole Vesnice roku.

„Nezapomeňte, že tento den je skvělou příležitostí k získání cenných informací, výměně zkušeností, navázání nových kontaktů a načerpání inspirace pro rozvoj vaší obce. Přijďte, těšíme se na vás, jste srdečně zváni,“ vzkazuje krajská manažerka SMS ČR.

Dagmar Novosadová
manažerka SMS ČR
v Moravskoslezském kraji

Jihočeský kraj

Vacov hostil v březnu dvoudenní krajské shromáždění. Zavítalo na ně přes 60 starostů

Historicky první dvoudenní krajské shromáždění se uskutečnilo ve Vacově ve dnech 27. – 28. března. Účastníkům nabídlo mnoho inspirativních témat a praktických informací

Starostové se podělili o cenné zkušenosti ze soutěže Vesnice roku

Úvodní prezentace patřily hostitelské obci Vacov, která získala titul „Vesnice roku 2024“. Během programu zazněly příběhy i dalších oceněných obcí v různých kategoriích, jejichž představitelé sdíleli cesty k úspěchu a praktické rady.

Co dělat, když je obec správcem VaK?

Významnou část programu tvořil blok „Co dělat, když je obec správcem VaK“, který poskytl účastníkům důležité informace z oddělení metodiky MZe. Další atraktivní téma se týkalo digitalizace samospráv a možností využití umělé inteligence. Odborné přednášky i diskuse podpořily sdílení zkušeností a příkladů dobré praxe.

Akce přilákala více než 60 starostek a starostů nejen z Jihočeského kraje, kteří ocenili příležitost k navázání spolupráce a inspiraci pro další rozvoj svých obcí.

Milada Troblová
manažerka SMS ČR v Jihočeském kraji

Historicky první dvoudenní krajské shromáždění se uskutečnilo ve Vacově v Jihočeském kraji ve dnech 27. – 28. března. Zavítalo na ně přes 60 starostů.

Energetický projekt v Žernově: Městys buduje komunitní centrum s vlastním úložištěm tepla

Městys Žernov na Náchodsku není v oblasti energetických úspor žádným nováčkem. Za skutečně unikátní lze však považovat rodící se komunitní centrum, v jehož základech pod dřevostavbou je úložiště tepla dobíjené ze solárních panelů.

Městys již využívá solární panely k celoročnímu vytápění budovy a v březnu založil pro své občany energetické družstvo *Pohodlí* pro sdílení elektřiny mezi občany. Už nyní Žernov sdílí energii se spádovou mateřskou školou v Červené Hoře.

Název družstva „Pohodlí“ nebyl vybrán náhodně. I když má symbolizovat zejména pomoc občanům se snížením nákladů na energie, Pohodlí se v obci jmenuje také místní část u řeky Úpy.

Rok 2025 bude pilotní a testovací

„To, že komunitní sdílení a případné nákupy energií budou dávat smysl, víme už dlouhodobě,“ řekl jeden ze zakladatelů družstva, zastupitel a autor konkrétních propočtů Ctibor Hůlka. „V současné době dokončujeme tzv. Místní energetickou koncepci Žernova, jejíž výstupy nás v tom utvrzují. Pro začátek chceme od našich občanů energii vykupovat a sdílet v místě aktuální potřeby. Rok 2025 bude pilotní a testovací, čeká nás spousta překážek, o kterých teď ani nevíme,“ dodal.

Projekt podporuje osvědčené zastupitelstvo i veřejnost

Také starosta a předseda představenstva Libor Mojžíš je z projektu nadšený. „Na podzim jsme stihli zažádat prostřednictvím firmy DEK projekt o dotaci z RES+. Pokud projdeme hodnocením, umístíme na střechu obecní sokolovny další fotovoltaickou elektrárnu a pořídíme software pro řízení spotřeby a kontrolu nad celým chodem,“ uvedl starosta s tím, že na celém projektu je nejdůležitější podpora osvědčených zastupitelů. „A samozřejmě také zájem veřejnosti. Už nyní evidujeme desítky uchazečů. V Žernově disponuje fotovoltaickou elektrárnou zhruba pětina domů. Jdeme ale krok za krokem,“ dodal.

Podpora komunitní energetiky je další příležitostí pro samosprávy, jak pomoci svým občanům snížit náklady za elektřinu a zvýšit atraktivitu

tu venkova. SMS ČR obcím na cestě k energeticky udržitelnému venkovu pomáhá především prostřednictvím platformy [Obecz030.cz](https://obecz030.cz).

Zdroj informací: Tisková zpráva a informace z městysu Žernov

Kateřina Pourová
manažerka SMS ČR
v Královéhradeckém kraji

Jihomoravský kraj

Jihomoravské předsednictvo probralo s vedením kraje témata konkrétních oblastí i ta s celospolečenským dopadem

Efektivní spolupráci mezi samosprávami a krajskými institucemi, ale i otázkám podpory hospodářsky a sociálně znevýhodněných oblastí v regionu se v závěru března věnovali členové jihomoravského předsednictva SMS ČR spolu s představiteli krajského úřadu. Jednání byl přítomen i hejtmán Jan Grolich a jeho náměstek Marek Sovka.

Motivem setkání bylo projednat klíčová témata týkající se rozvoje regionu a prohloubení spolupráce SMS ČR a JMK. Účastníci se věnovali také otázkám podpory hospodářsky a sociálně znevýhodněných oblastí v re-

Řeč byla o projektu propojení Horňácka a Strážnicka, krajských dotacích či demografickém vývoji v souvislosti s financováním nepedagogů.

gionu a hledali možnosti, jak zlepšit podmínky pro jejich rozvoj. Řeč byla také o projektu propojení oblastí Horňácka a Strážnicka podél toku řeky Veličky, jenž má potenciál přinést nejen lepší dopravní a turistické spojení, ale také posílit kulturní a ekonomické vazby mezi těmito oblastmi. Další témata se týkala nastavení a čerpání krajských dotací, dotačních výzev v rámci přeshraniční spolupráce s jihomoravským regionem nebo demografického vývoje obyvatel v souvislosti s financováním nepedagogických pracovníků.

Aktivity SMS ČR vedou k vyváženému rozvoji celého kraje

Zástupci kraje ocenili dosavadní aktivity SMS ČR v území a vyjádřili podporu dalším společným iniciativám, které povedou k vyváženému rozvoji celého kraje. Setkání potvrdilo, že úzká spolupráce mezi krajskými orgány a místními samosprávami je klíčová pro řešení aktuálních výzev i budoucí rozvoj Jihomoravského kraje.

Klára Osičková
manažerka SMS ČR
v Jihomoravském kraji

Setkání s novým předsedou Asociace krajů Radimem Holíšem mělo nadregionální charakter

Společenství obcí, podpora bydlení v kraji, převod financování nepedagogických pracovníků či krizový zákon byly tématem setkání předsednictva SMS ČR s novým předsedou Asociace krajů a zlínským hejtmánem Radimem Holíšem. Událost s nadregionálním charakterem si nenechala ujít ani předsedkyně SMS ČR Eliška Olšáková.

Hejtmán Radim Holíš požádal SMS ČR o stanovisko k projednávanému návrhu zákona o společenství obcí. Hovořilo se o podpoře bydlení v kraji a diskutovalo se o zajištění dostatečného mobilního signálu ve všech obcích, a to i v návaznosti na neblahé zkušenosti z loňských povodní na Jesenicku.

Jednání vedla krajská předsedkyně SMS ČR Ladislava Hradilíková (třetí zprava)

Hejtmán obdržel pozvánku na krajské shromáždění. To se koná v pátek 13. června v Babicích

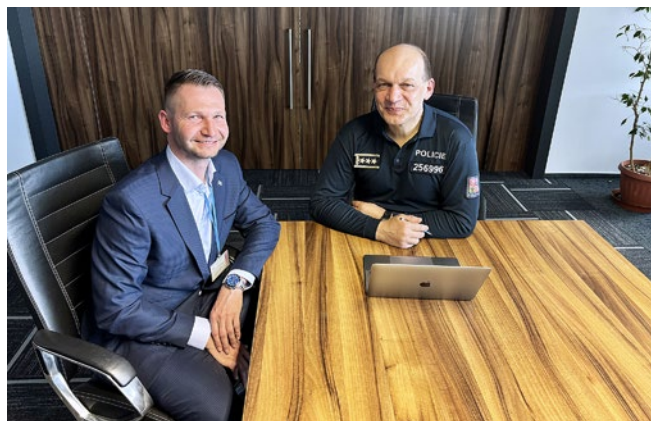
Během setkání došlo i na plánování témat společných vzdělávacích seminářů s krajem pro tento rok. Hejtmán obdržel také oficiální pozvání na krajské shromáždění ve Zlínském kraji, které se uskuteční v pátek 13. června v kulturním domě v Babicích. Tento termín si poznamenejte do svých diářů i vy, podrobné informace se včas dozvíte.

Marian Moudřík
manažer SMS ČR
ze Zlínském kraji

V terénu chybí policisté. Krajský předseda jednal s policejním prezidentem o bezpečnosti

Zejména nedostatek policistů v terénu trápí starosty v Libereckém kraji. Tento a další podněty z území přednesl krajský předseda SMS ČR pro Liberecký kraj Jiří Černý policejnímu prezidentovi Martinu Vondráškovi, se kterým v březnu jednal o bezpečnosti v regionech.

Schůzka s policejním prezidentem zaměřená na aktuální bezpečnostní otázky v regionech, na kterou krajský předseda zavítal společně s manažerkou Petrou Černou, probíhala v přátelském duchu. Mezi podněty od starostů dominovala problematika nedostatku policistů v terénu a potřeba posílení prevence kriminality. Jiří Černý rovněž zdůraznil důležitost preventivistů, kteří by se věnovali osvětě. Policejní prezident ocenil aktivní přístup SMS ČR k bezpečnostním otázkám. Setkání bylo dalším krokem ke zlepšení spolupráce mezi samosprávami a bezpečnostními složkami.

Petra Černá
manažerka SMS ČR
v Libereckém kraji

Po úmrtí starosty volili občané Toužetína v březnu nové zastupitelstvo

Velmi smutná zpráva o úmrtí starosty Petra Císařovského zasáhla před nedávnem členskou obec Toužetín na Lounsku. Následkem této události klesl v obci počet zastupitelů pod zákonnou mez, a v březnu se proto musely konat nové volby.

Volby ovládlo sdružení nezávislých kandidátů s názvem PRO VÁS se ziskem čtyř mandátů z celkových pěti, přičemž celá čtveřice nově zvolených zastupitelů obhájila svůj dosavadní mandát. Pátou členkou místního zastupitelstva bude nezávislá kandidátka Martina Homolková. Starostu či starostku si zastupitelé zvolí na svém nejbližším jednání.

Brodec je už tři roky pod správou MV

Další volby do obecního zastupitelstva se mohou konat už v červnu v malé obci Brodec taktéž v okrese Louny. Tam ale již v sedmi případech nebyla sestavena žádná kandidátní listina, a obec tak třetím rokem zůstává pod správou ministerstva vnitra.

Marek Komárek
manažer SMS ČR
v Ústeckém kraji

Předsednictvo naplánovalo krajské shromáždění i neformální setkání v červnu

Předsednictvo SMS ČR Kraje Vysočina se na svém jednání věnovalo přípravám krajského shromáždění, ale i neformálnímu setkání v červnu. Tématem byla ovšem i řada regionálních či nadregionálních témat.

Krajské shromáždění se koná v úterý 20. května v Jihlavě. Nenechte si to ujít!

Program krajského shromáždění bude bohatý. Kromě vystoupení zástupců ČMKBK a ČEZ se můžete těšit na téma AI v činnosti obcí, starostové se seznámí s používáním automatizovaného externího defibrilátoru, nebude chybět legislativní okénko s aktualitami a řeč bude rovněž o prodejnách 24/7.

V červnu vyrazí starostové na kolech na Moravu

Zejména na předávání zkušeností se zaměřují dnes již tradiční neformální setkání starostů, která pro ně krajské sdružení připravuje. Tentokrát bude třeba oprášit, seřadit a namazat kola. Starostové na nich totiž vyrazí ve dnech 8. – 10. června na Moravu.

Předsednictvo ocenilo štědrost obcí, které pomohly povodněmi postiženým

Na jednání předsednictva starostové ocenili štědrost obcí z Kraje Vysočina, zejména pak Šlapanova a Osové Bítýšky, které pomohly obcím postiženým zářijovou povodní. Slavnostní předání darů se konalo v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR a bylo spojeno s příjemným setkáním se starosty postižených obcí.

Regionální i nadregionální témata

Diskuse se dále zaměřila na postoj SMS ČR k problematice financování nepedagogických pracovníků, novinky Obce 2030, AGIS, aktuální kurzy a diskusní fóra z Portálu zastupitele, novinky soutěže Vesnice roku. Dotazy směřovaly na plnění smluv DTMky.

Starostové kritizují krajskou koncepci dopravy a rozhodování od stolu

Otevřelo se i téma vyřazování krajských komunikací včetně ukončení údržby a jejich předávání do správy obcí v návaznosti na koncepci dopravy. Kritiku starostů vyvolalo, že se tak důležité téma řeší bez místní znalosti a rozhodování probíhá *od stolu*. Shodli se, že tématu budou věnovat svou pozornost.

Vesnice roku:

Na motivačním semináři ve Smrčné se účastníci dozvěděli, jak v soutěži zabodovat

Už jen pár dní zbývá do uzávěrky 29. ročníku soutěže Vesnice roku, obce mají možnost přihlásit se do ní do konce dubna. Od vyhlášení se pro zájemce uskutečnilo několik motivačních seminářů, kde se mohli dozvědět, jak svoji obec prezentovat před hodnotitelskou komisí. Jeden takový se konal také v obci Smrčná v Kraji Vysočina, která vloni zabodovala v krajském kole. Co zajímavého na tomto semináři zaznělo?

Co dělá vaši vesnici výjimečnou?

Každá vesnice má svou jedinečnou historii, a tak je na místě se zamyslet: Co dělá vaši vesnici výjimečnou? Historie a tradice, naše kořeny sahají hluboko, ale žijeme i přítomností. Inovace a netradiční řešení, nebojíme se nových věcí a vždy si poradíme.

Co ukázat?

- *Přírodu a naučné stezky, občany* – odborníky, sportovce, hudebníky, zdatné řemeslníky, podnikatele.
- *Děti a mládou generaci* – školku, školu, kroužky, mistry ve svých oborech. Spolky a komunity – hasiče, sokoly, myslivce, hudební kapely, záchranáře, seniory.
- *Služby a infrastrukturu* – školy, školky, obchod, hospodu, dětská a fotbalová hřiště, poštu, knihovnu, kostel, kroniku, nájemní bydlení, studny, plynofikaci, kanalizaci.
- *Unikátní projekty, společenský život* – akce a tradice.
- *Dotace a rozvoj* – co jsme získali, co plánujeme a jak pečujeme o naši obec, územní rozvojové plány a strategické dokumenty. Víze do budoucna.
- *Co se povedlo a co ne?* Neukazujeme jen úspěchy, ale i věci, které se nedaří, a jak je řešíme.

Co radí Smrčná k přípravě prezentace?

- *Pravidlo číslo jedna:* Buďte zapamatovatelní – oblečte si kroj, klobouk nebo kožich. Mějte jiskru v oku a vnitřní energii.
- *Pravidlo číslo dvě:* Začátek musí být skvělý, konec nezapomenutelný. A co je mezi tím? To nikdo neví...
- *Pravidlo číslo tři:* Vytvořte časový harmonogram – ať každý ví, co, kdy a kde se děje.
- *Hlídač času:* Komisaři musí být v pohodě, ale nesmí se zaseknout na jednom místě. Trocha popohnání nikdy neuškodí.
- *Pravidlo číslo čtyři:* Zajišťujeme dobré pohodlí – toaletu, pitný režim, kávu a něco na zub. Spokojený komisař = dobrý komisař!
- *Pravidlo číslo pět:* Žádná nervozita! A pokud přeci jen přijde, malý pánek fernetu zapitý vlažnou vodou to jistě vyřeší... vlastní zkušenost.

Marcela Syrová
manažerka SMS ČR v Kraji Vysočina

Součástí motivačního semináře byla také komentovaná prohlídka hostitelské obce Smrčná, která vloni zvítězila v krajském kole soutěže.

Starostové, pozor!

V květnu vás čekají krajská shromáždění na západě Čech. Už je máte v diáři?

Starostové na západě Čech se setkají v květnu v Plzeňském i Karlovarském kraji u příležitosti krajských shromáždění, která pro ně chystá SMS ČR. V Plzeňském kraji se tato událost uskuteční v úterý 13. května. V Karlovarském kraji o dva dny později, tedy ve čtvrtek 15. května!

„Zástupci samospráv z obou krajů se mohou těšit na nabitý program, společné diskuze, předávání zkušeností, chybět nebude ani občerstvení či šálek dobré kávy,“ slibuje krajský manažer pro Plzeňský a Karlovarský kraj Roman Svoboda.

„Pro starosty chystám opět aktuální témata, například využití AI jako nástroje pro každodenní práci v obcích a úřadech, obnovitelné zdroje energie a jejich přínosy pro obce, společný nákup energií na burze, spolupráce se SMS ČR či nové legislativní změny, které se na obce hrnou,“ prozrazuje hlavní organizátor. „Společné setkání si již tradičně zpřijemníme losováním o ceny,“ dodal.

Registrace na událost je zdarma a provedete ji jednoduše skrze výše uvedené QR kódy.

Plzeňský kraj

Karlovarský kraj

Roman Svoboda
manažer SMS ČR
v Plzeňském a Karlovarském kraji

STOD

NOVÁ ROLE

STOD

NOVÁ ROLE

Na programu krajských shromáždění bude i využívání umělé inteligence, s pomocí níž vznikly i tyto obrázky

Radniční zpravodaje jsou vizitkou obcí. Které ale přežijí?

Úvaha

Tištěné časopisy jsou prý na cestě stát se luxusním zbožím a zažijí renesanci, kdy budou, podobně jako knihy před 150 lety, určené jen pro bohatší část společnosti. Tak nějak to řekl v jedné rozhlasové debatě věnované budoucnosti tištěných dětských časopisů vydavatel Rakety Joachim Dvořák. Svůj názor vztahoval zejména na dětské časopisy a dětské čtenáře. Úvaha o tištěných časopisech, které mají šanci přežít, se však týká i radničních zpravodajů. A možná je to s nimi velmi podobné.

Proč?

Mezi čtenáře zpravodajů, které vydávají samosprávy, patří zejména starší generace. To si nikdo nevymyslel, na tom se pravidelně a nezávisle shodují účastníci školení zaměřených na vydávání zpravodajů. Není divu. Mladá generace už přece dávno vsadila spíše na elektronická média, podcasty, zpravodajství v mobilu. A hlavně na rychlost. Prý jsou ty časy, kdy si rodina koupila noviny, které od prvního do posledního článku přečetl nejprve dědeček a poté postupně všichni ostatní členové domácnosti. Dnes už zažloutlé stránky prvorepublikového politického týdeníku Přítomnost svědčí o tom, že toto kvalitní čtení tehdy nepotřebovalo ani pestrou grafiku, ani velké fotky či čtivé titulky, aby upoutaly čtenářovu pozornost. Husté texty přes celé stránky by přitom dnes každého spíše odradily.

Čím to je?

Doba se zrychlila a tištěného a všem dostupného textu je už takové množství, že nemáme

šanci ho přelouskat. „To by mohlo být zajímavé, to si odložím a přečtu později,“ řekneme v tom lepším případě při listování. Ale k článku už se pak obvykle nedostaneme. Schválně. Kolik takových časopisů či založených stránek na později máte na svém nočním stole vy?

Vydavatelé časopisů se dnes proto snaží svým čtenářům přiblížit. A jdou na to chytré. Vymýšlí různé upoutávky, investují nemalé peníze do reklamy, čtenářům píšou osobní dopisy, posílají e-maily, snaží se propojovat časopis s webem, sociálními sítěmi, nabízí podcastové pořady atd. Bez vývoje to nepůjde, to je jasné. Proto je třeba sledovat trendy a snažit se o propojování s moderními technologiemi, jako jsou např. QR kódy s odkazem na web atd.

Všechny zpravodaje nepřezijí... pokud

O tom, zda zrušit či omezit počet výtisků radničních novin, se vedou léta debaty na řadě míst republiky. Takovou debatu vyvolali vloni na sociálních sítích například občané Frýdku-Místku, kde město investuje ročně více než milion a čtvrt do tisku a distribuce městského zpravodaje. Zpravodaj, který zde mají v tištěné podobě dostávat obyvatelé do schránky, se totiž nedařilo distribuovat, a když se na sociálních sítích objevila fotografie, na níž jsou vidět desítky výtisků vyhozených v kontejneru, strhla se bouřlivá diskuze nad tím, zda je vůbec potřebné, aby městský zpravodaj vycházel v tištěné podobě.

Chytla se toho i média a začala zjišťovat, jak to mají na jiných místech v Česku. Řada vydavatelů uvedla, že z finančních důvodů bylo třeba buď snížit počet stran, nebo snížit počet vydání či náklad, někde dokonce sestavili seznam zájemců/čtenářů, kteří zpravodaj chtějí nadále odebírat v tištěné podobě, a těm ho potom distribuují. Někteří vydavatelé už jsou blízko úplnému zrušení tištěné verze.

Čím více stran, tím lépe?

Každý vydavatel jde vlastní cestou. A to je dobře. Proto jsou radniční zpravodaje tak originální a jedinečné. Důležité je, aby na té cestě neustrnul. Nikdo navíc není povinen vydávat zpravodaj. A nikde není ani stanoveno (kromě několika zákonných povinností), jak přesně má vypadat a kolik má mít stran. V nejmenované soutěži zpravodajů ocenili vyhlašovatelé prvními místy ty zpravodaje, které měly okolo 50 stran. Oproti zostránkovým časopisům to považovali za úžasný počín hodný prvního místa. Potlesk by si v takovémto případě ovšem zasloužil zejména grafik, který si s množstvím článků a fotek poradil. Ovšem 50stránkový měsíčník je v případě radničního periodika opravdu velká nálož, a to nejen finanční, a spíše důkaz toho, že tvůrce s textem a dopisovateli moc nepracuje a do zpravodaje namíchá všechno, co mu přijde pod ruce. Namísto krátkých, čtivých a výstižných zpráv opatřených dobrými titulky a fotkami tak čtete jednu slohovou práci škol, různých spolků a institucí za druhou. Nejčastěji o tom, kde byl kdo na výletě a co tam všechno viděl a zažil. Texty ideální třeba pro školní časopis.

pis. Moderní zpravodaj pro všechny generace daného území by takto ale vypadat nemusel.

Časopisy jsou jako hospoda

Pokud tištěné zpravodaje přezijí, pak jen ty dobré. Ty, které se čtou, ty, které mají spokojené čtenáře. Je to trochu jako s hospodou. Za opravdu dobrým jídlem jsou lidé schopni vyjet i kilometry daleko, dobré hospody jsou cílem výletů, díky dobré hospodě se dostane do povědomí lidí třeba i taková vesnice, která jinak pro návštěvníka zajímavá není. A majitel takové dobré hospody jistě nepřemýšlí, jak to jen udělat, aby se náhodou nějak nedotkl kuchaře, kterému se bojí říct, že nemůže podávat hostům zkažené maso, prošlou tatarskou, přesolenou svíčkovou či připálený guláš – a určitě v takovém případě nebude omluvně krčit rameny a argumentovat stylem – *když on to tak dosud vždycky dělal a když mu řeknu, aby to už nedělal nebo aby to od teď dělal jinak, urazil by se*. Přesně tak ale argumentuje při náznaku – zkuste to změnit – řada vydavatelů, kteří se právě kvůli obavám z uražených či jinak zklamaných autorů a dlouholetých dopisovatelů drží raději starých dobrých pravidel: „*Však lidi jsou na to takhle zvyklí a oni by nám už přišlo třeba nic nenapsali, tak to tak raději necháme*,“ říkají.

Nemůžeme to změnit.

Lidi by byli naštvaní

Grafika je u řady zpravodajů na mnohem lepší úrovni než v minulosti. Horší to ale bývá s úrovní textů. „*Místostarosta to takhle píše vždycky. Určitě by se zlobil. A lidi by byli naštvaní, že to teď děláme jinak. A ptají se – proč vymýslíte nějaké nové blbosti?*“ I takové věty zaznívají z úst tvůrců zpravodajů, kteří se děsí změny, jež by přitom vedly k posunu a modernizaci jejich časopisů. Jak je povzbudit? Jak jim vysvětlit, že dříve nebo později stejně budou muset zpravodaje buď zkvalitnit, nebo skončit, protože jim jejich skalní čtenáři jednoduše „vymřou“.

Takovým tvůrcům chybí často povzbuzení a odvaha

Kteří lidi by byli naštvaní? A kolik takových je, kterým se chcete zavděčit? Pomůže to? Opravdu o ně přijdete, když něco změníte? A kolik je ve srovnání s nimi takových, kteří zpravodaj nečtou, nebo se mu dokonce vysmívají, protože ta stará grafika ve wordu a předlouhé články škol o vycházkách dětí, soutěžích a sladkých odměnách zabírají většinu místa. Proč nezapracovat na tom, aby několik stránek se zápisem zastupitelstva nahradily dvě tři zprávy, které vysvětlí jen to podstatné, co chceme čtenářům/občanům sdělit? Proč ty předlouhé úvodníky s uvítací zdavíci a seznámením s aktuálním ročním obdobím a obvyklými přírodními jevy? Staňte se novináři ve vlastní obci a o nic z toho podstatného, co se děje v obci, spolicích, školách nemusíte své čtenáře připravovat. Jen by slohové práce podobné textům ve výročních zprávách mohlo časem nahradit svěží zpravodajství napasované na daný počet stran, nikoliv na libovůli dopisovatelů.

Zrušit tištěný zpravodaj?

Těžko znovu navážete

Nový pohled na vlastní zpravodaj je zajímavou sebereflexí. Důležité je se v takovémto případě zamyslet také nad tím, co nás samotné přiměje k tomu, abychom si v libovolném časopise, který se nám náhodně dostane do rukou, něco přečetli. Najdete-li správné rozluštění této otázky, pak právě na tom stavte. Chybou by bylo teď dočtené prásknout do stolu a říct – *tak já se na to úplně vykašlu a zpravodaj zruším*. Znovu navázat nebo rozjet zcela nový zpravodaj bývá totiž složitě. Pamatujte, že cesta ke změně může být dlouhá, důležité je ale se na ni vydat.

Ale nejen to...

Je třeba si uvědomit, že tištěné časopisy si budou pořízovat a číst ti, kteří je skutečně budou chtít, kteří budou stále považovat papír a šustění stránek za důležitý vjem pro čtený text – podobně jako u knih – zatímco ostatní budou na youtube.

Mimochodem nejedná se o výmysl. Podle neurologa Martina Stránského držení papíru skutečně posiluje vjemy, neboť aktivuje více mozkových cest pro jediný akt. Mozek si totiž písmo pamatuje jako vizuální-fyzické předměty, přesně tak, jak jsme jej to naučili. Proto dokážeme číst lépe, když písmo „držíme“ v ruce. Ač to tak nevypadá, je to velmi důležité.

Výhodou malých časopisů je to, že se nemusí přizpůsobovat celosvětovým trendům (tedy u dětských časopisů například jednorožcům a dinosaurům), ale že mohou jít svou vlastní cestou. To se týká i obecních zpravodajů. A navíc – vždycky tady bude ta část společnosti, která bude mít ráda klasičtější věci, není tedy třeba se vždy ve všem přizpůsobovat. Už kvůli těmto lidem má smysl zachovat a zlepšit právě ten váš zpravodaj.

Marie Machačová
šéfredaktorka SMSky a lektorka

Vyhlašujeme soutěž o nejlepší zpravodaj roku 2024. Nově s názvem O zlatého Cyrila!

O nejlepší tištěný obecní či městský zpravodaj roku 2024, ale také třeba o nejlepší zpravodaj mikroregionu či MAS můžete opět zabojovat v celostátní soutěži, kterou již počtrnácté vyhlásila obecně prospěšná společnost Civipolis, o. p. s. Jedním ze spoluorganizátorů je i Sdružení místních samospráv ČR. Soutěž má tentokrát nový název – O zlatého Cyrila, také nové kategorie a nová pravidla, která spolu s přihláškou do soutěže naleznete zde: [Civipolis o.p.s.](https://www.civipolis.cz). Hlásit se se svými tištěnými zpravodaji z roku 2024 můžete nejpozději do 25. května.

Soutěž se koná celostátně v pěti kategoriích

Soutěž se tentokrát koná ve třech kategoriích rozdělených podle počtu obyvatel: Městský zpravodaj (města a městské části nad 10 tisíc obyvatel), Obecní zpravodaj (obce, města a městské části od 1 500 do 10 tisíc obyvatel), Obecní zpravodaj (obce do 1 500 obyvatel). Další kategorií je Zpravodaj místní akční skupiny (MAS), dobrovolného svazku obcí (DSO), popřípadě jiné platformy meziobecní spolupráce, pátou speciální kategorií je Nejzajímavější/nejoriginálnější pravidelná rubrika, na níž mohou vydavatelé vyhlášovatele upozornit.

Co byste ještě měli vědět?

Do soutěže mohou obce přihlásit pouze tištěné zpravodaje vydané minimálně dvakrát v roce 2024. Přihlášení do soutěže je zpoplatněno administrativním poplatkem 1 000,- Kč, který je třeba uhradit do 25. května 2025 na účet vyhlášovatele (podrobnosti na webu Civipolis o.p.s.). V ceně administrativního poplatku je pro všechny účastníky soutěže také workshop na téma *Jak dělat lépe zpravodaj*, který se uskuteční na podzim v Olomouci (podrobnosti se vás dozvíte, školení bude možné sledovat i online).

O výsledcích rozhoduje sedmičlenná odborná porota, kterou jmenují vyhlášovatelé soutěže. Ocenění získají vždy první tři soutěžící v každé kategorii. Vyhlášení soutěže se uskuteční 4. července v rámci Dnů lidí dobré vůle na Velehradě. Porota zveřejní po vyhlášení deset nejlepších zpravodajů v každé kategorii. Další informace o minulých ročnících naleznete na www.civipolis.cz. Porota není po vyhlášení soutěže schopna z kapacitních důvodů připomínkovat podrobně každý zasláný zpravodaj.

Marie Macháčová

Praktické ceny v hodnotě statisíců a snadná registrace: Hlaste se do 5. ročníku soutěže udržitelných inovací OBEC 2030

Už popáté mohou obce napříč republikou ukázat, že inovace a chytrá řešení jsou na venkově doma. Platforma OBEC 2030 a Sdružení místních samospráv ČR vyhlásily nový ročník soutěže nejlepších obecních inovací v oblasti udržitelnosti, decentrální energetiky a prvků smart village. Účast je bezplatná a registrace zabere pár minut. Obce, které se do soutěže zapojí, budou mimo jiné zařazeny do unikátní Mapy dobré praxe.

„V soutěži nerozhoduje velikost, složitost nebo cena řešení, ale jeho nápaditost a přínos místní komunitě, životnímu prostředí a obci samotné. Zapojit se tak směle mohou i ty nejmenší obce, které rozhodně nebudou jen do počtu,“ řekla předsedkyně SMS ČR Eliška Olšáková.

Byť je registrace skutečně snadná, kdokoliv může přihlášení projektu individuálně konzultovat jak se zástupci platformy OBEC 2030, tak například s krajskými manažery SMS ČR.

Letošní ročník přináší několik zásadních novinek

O vítězích rozhodne veřejnost, která bude volit z finalistů, jež vybere odborná porota v prvním kole. Obce mohou přihlašovat řešení hned ve 12 soutěžních kategoriích, nová je kategorie Sdílení energií v rámci energetických komunit. Registrovat je možné existující projekty i ty, které se nachází ve fázi realizace.

„Chceme vyzdvihnout inovativnost našich obcí, jejichž řešení v oblasti udržitelnosti i energetiky

Registrace je otevřena pro všechny obce a městské části s výjimkou krajských měst až do 31. srpna. Vyhlášení vítězů proběhne v listopadu.

mnohdy vzbuzují zasloužený obdiv i za hranicemi. Letošní ročník pak podporuje mimo jiné rozvoj komunitní energetiky. Obce v České republice mají obrovský potenciál a mohou se skutečně stát páteří naší energetické soběstačnosti, a to nejen výrobou elektrické energie ze slunce, ale i z dalších obnovitelných zdrojů,“ uvedl spoluzakladatel platformy OBEC 2030 a energetický manažer Michal Svoboda.

Co můžete vyhrát?

Obce budou soutěžit o ceny od více než desítky partnerů. Například SMS ČR věnuje vítězi 100 000 Kč na využití dle rozhodnutí obce.

ŠKODA AUTO zapůjčí na rok zdarma vůz s elektrickým pohonem. ČEZ ESCO poskytne služby energetického manažera v hodnotě 100 000 Kč. Společnost Galileo věnuje do soutěže elektronickou úřední desku. KART.cz realizuje ve vítězné obci veřejnou dobíjecí stanici elektromobilů. SMS-sloužby zpracují obci zdarma libovolnou veřejnou zakázku.

Všechny obce účastníci se soutěže budou zařazeny také na unikátní Mapu dobré praxe. Interaktivní mapa s kategorizovaným vyhledáváním obsahuje po předchozích čtyřech ročnících soutěže už dvě stě jedinečných příkladů dobré praxe z obcí napříč republikou.

Michal Svoboda
venkovský energetik,
spoluzakladatel
platformy OBEC 2030

